

MARCALTÓ

TELEPÜLÉSTERV

KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS

2025-2026
PRO ARCH.

MARCALTÓ

KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS

MEGBÍZÓ:

MARCALTÓ KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

8532 Marcaltó, Fő tér 13., Sandl Zoltán polgármester

TERVEZŐ:

PRO ARCH.ÉPÍTÉSZ STÚDIÓ

1085 BudaVeszprém, József krt.36.

FELELŐS TERVEZŐ:

R. Takács Eszter

okl. építészmérnök, vezető városépítész
É1, TT/1 01-2883

TELEPÜLÉSI FŐÉPÍTÉSZ:

Mezei László

okl. építészmérnök

TERVEZŐK:

Településfejlesztés,
Településrendezés

PRO ARCH. ÉPÍTÉSZ STÚDIÓ

R. Takács Eszter vezető településtervező

Leel-Őssy Zsolt okl. településmérnök

Tájrendezés környezetvédelem,
zöldfelületek

ZöldMozaik Tájépítész Stúdió

Koprda Ildikó okl. táj- és kertépítészmérnök, TK 01-5171,
TR 01-5171

Közlekedés

MOBIL CITY Mérnöki Tanácsadó Bt.

2131 Göd, Bodza u. 2.

Macsinka Klára okl. építőmérnök, KÉ-K, Tkö 13-1017

Közmű

KÉSZ TERVEZŐ Kft.

1016 BudaVeszprém, Naphegy utca 26.

Bíró Attila okl. építőmérnök, TE-T, TH-T, TV-T, VZ-T 01-2456

Hanczár Zsoltné okl. mérnök GO-T, TRe-T, TRh-T, TRv-T 01-
2418

Csima- Takács Judit okl. mérnök

Tartalomjegyzék

1. A települési környezetértékelés folyamata, tervezési metodika	4
1.1. A települési környezeti értékelés folyamatának bemutatása, előzmények.....	4
1.2. A terv összefüggése releváns fejlesztési tervekkel, koncepciókkal	5
1.3. A terv összefüggése a területrendezési és településrendezési tervekkel	10
1.4. A környezeti értékelés készítésekor felmerült alternatívák, és a kiválasztás indokai, felmerült nehézségek, bizonytalanságok, korlátok.....	10
2. A településterv környezeti értékelést igénylő változásainak azonosítása, rövid ismertetése	11
3. Az érintett területek környezeti állapota és a várható hatások	14
4. A településterv környezeti hatásainak, következményeinek feltárása	15
4.1. A településterv értékelése.....	15
4.2. A településterv részletes értékelése, a településtervben foglaltak megvalósulása esetén a környezeti következmények feltárása, értékelése	19
4.3. Tervi elemek és hatásaik részletes értékelése	37
5. A településterv és a tervi elemek részletes értékeléséből levont következtetések	50
6. A megvalósulás során várható jelentős kedvezőtlen környezeti hatások megelőzésére, csökkentésére irányuló településtervi intézkedések	51
7. Monitoringjavaslat-értékelés a fellépő környezeti hatásokra	52
8. Közérthető összefoglaló	53

1. A települési környezetértékelés folyamata, tervezési metodika

1.1. A települési környezeti értékelés folyamatának bemutatása, előzmények

Marcaltó Önkormányzata 2025-ben határozatot hozott a község Településtervének elkészítéséről. A Településterv készítésének aktualitását a magasabb szintű (országos és térségi) jogszabályok változása, az Önkormányzat és több fejlesztő megújítási szándéka is adta.

A jelenleg hatályos Helyi Építési Szabályzatot az Ingatlanfejlesztő Kft. készítette (vezető tervező: Fazekas Róbert) és a 10/2013. (XII.30.) rendelettel hagyta jóvá az önkormányzat képviselő-testülete. A Településterv készítésének aktualitását a magasabb szintű (országos és térségi) jogszabályok változásának kényszerítő ereje mellett az Önkormányzat megújítási szándéka is adta.

A jelen Környezeti Értékelés dokumentáció a Településterv IV. kötetet, mely a Megalapozó vizsgálatok, a Településfejlesztési terv, és a Településrendezési terv jóváhagyandó részei mellett az Alátámasztó munkarész külön kötetben dokumentált része. A Környezeti Értékelés a településtervet a környezeti hatások és környezetvédelmi követelmények oldaláról vizsgálja, értékeli.

A TTr. 2. mellékletének 2. bekezdése szerint: „Ha az SKVr. szerint szükséges környezeti értékelés, az alátámasztó javaslat részeként települési környezeti értékelés készül”. A TTr. környezeti vizsgálatra vonatkozó előírásai: A települési környezeti értékelés tartalma nem csoportosítható át, nem vonható össze és nem hagyható el. A települési környezeti értékelést a teljes tervezési területre kell elkészíteni. A környezeti értékeléshez szükséges adatok beszerzése a településterv elkészítéséhez kapcsolódó adatok begyűjtésével párhuzamosan történt. A környezeti vizsgálat és értékelés a településterv alátámasztó javaslat munkarészeként készül. A dokumentáció fő célja a településtervben szereplő beavatkozások közvetlen és közvetett hatásainak vizsgálata. A települési környezeti értékelés tartalmi követelményeit a TTr. 2. melléklete határozza meg.

A község településtervének, illetve a környezeti értékelésének célja a fejlesztési szándékok és tervjavaslat környezeti hatásainak elemzése annak érdekében, hogy a település fejlesztése és rendezése az ismertetésre kerülő programoknak, koncepcióknak, terveknek megfelelően minél kevésbé terhelje a környezetet. Ennek következtében a környezeti értékelés során megismert eredmények befolyásolhatják a településtervek egyes részleteit, és meghatározhatják a fejlesztés és rendezés lehetőségeit és korlátait egyaránt.

1.2. A terv összefüggése releváns fejlesztési tervekkel, koncepciókkal

ORSZÁGOS FEJLESZTÉSI ÉS TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ (OFTK)

Az Országgyűlés az 1/2014 (I.3.) OGY határozatának mellékleteként elfogadta az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepciót (OFTK).

„A Koncepció integrálja a hazai fejlesztési célokat és igényeket, meghatározza azok területi dimenzióit, ami a 2014–20-as európai uniós tervezési és költségvetési időszakra készülő tervdokumentumok (partnerségi megállapodás, operatív programok) megalapozását is szolgálja, valamint az ország társadalmi, gazdasági, valamint ágazati és területi fejlesztési szükségleteiből, illetve az EU 2020 Stratégiához és a Nemzeti Reform Programhoz vállalásaihoz illeszkedve hosszú távú jövőképet, fejlesztéspolitikai célokat és elveket határoz meg Magyarország számára.”

„A Koncepció egyrészt horizontális szempontokat fogalmaz meg, melyeket az átfogó gazdasági, környezeti és társadalmi szempontokban jelenít meg, amelyeket a fejlesztéspolitika, a programtervezés és a megvalósítás egészében érvényesíteni kell, másrészt alapelveket határoz meg a fejlesztéspolitika keretében igénybe vett források felhasználásával kapcsolatban, valamint a kedvezményezett térségekkel-települések besorolásával kapcsolatban”

Az OFTK megállapítja az ország gazdasági jellemzőit, társadalmi erőforrásait, a környezeti hatásokat, a térszerkezeti folyamatokat, továbbá fejlesztéspolitikai és területfejlesztési célkitűzései között meghatározza a nemzeti jövőképet, a hosszú távú (2014-2030) fejlesztési célkitűzéseket, a középtávú fejlesztési prioritásokat, a horizontális szempontokat, alapelveket és elvárható eredményeket.

Veszprém megye vonatkozásában a következő megállapításokat teszi a dokumentum:

„A Dunántúl közepén elhelyezkedő megye társadalmi-gazdasági „magterülete” a K-Ny irányú 8. sz. főút menti térség Veszprém megyeszékhely központtal; az átlagosnál fejlettebb a Balaton part és háttérterülete; problémákkal leginkább terhelt a Bakony és a Marcal-medence, illetve a 8-as számú főúttól északra fekvő terület. Lakosságának 62%-a városlakó, de jellemzően aprófalvas településszerkezetű. Jelentős német nemzetiségű népcsoport él a megyében. Termőhelyi adottságai gyengék, erdősültsége az országos átlagot jóval meghaladó. A veszprémi Pannon Egyetem felsőoktatási potenciálja egyes szakterületeken dunántúli szinten jelentős. A nehézipar helyét a feldolgozóipar vette át, versenyképes a jármű- és gépipar, de a vegyipar is korszerűsödött. Kereskedelme, logisztikai, turisztikai szolgáltatásai folyamatosan fejlődnek, mégis egy főre jutó GDP-je tartósan a magyarországi átlag alatti.”

Veszprém megyére vonatkozóan az alábbi fejlesztési irányokat határozza meg a dokumentum:

- *„A közösségi közlekedést segítő kelet-nyugati irányú közlekedési infrastruktúra (8-as főút és vasútvonalak) hálózati fejlesztése, a városok közötti kapcsolat javítása.*
- ***A helyi gazdaság jelenlegi teljesítő képességének, hozzáadott értékének emelése, új perspektivikus ágazatok és a „tudásalapú ipar” megerősödése.***
- *A megyében élők szaktudásának, képzettségi színvonalának növelése, a tudományos kutatás és fejlesztés feltételeinek, intézményeinek fejlesztése.*

- *Az ipari zónák rehabilitációjának folytatása, a turizmus és a koncentrált ipari tevékenységek környezetterhelésének minimalizálása.*
- *A megye határain túlnyúló egészségügyi szolgáltatások fejlesztése.*
- ***A megye táji, természeti és műemléki értékeinek megőrzése, tematikus összekapcsolása, fenntartható hasznosítása, megismertetése.***
- *A városok térszervező szerepköreinek élénkítése, kooperálás; az aprófalvas és perifériális térségek komplex fejlesztése a népességmegtartás érdekében.*
- *A megyeszékhely és a városok a kultúra és az innovatív tudás központjai.”*

VESZPRÉM MEGYE TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

Veszprém megyei Területfejlesztési koncepció 2030

A 33/2021. (VI.21.) MÖK határozattal fogadták el Veszprém megye Területfejlesztési koncepciójának hatályos módosítását. A koncepció kiterjed a megye társadalmi, gazdasági és környezeti alrendszerére, a fejlődés szempontjából fontos témákra, ágazatokra, a megyei és központi szinten kezelhető témákra és ágazatokra, valamint az önkormányzat és a közsféra tevékenységeivel befolyásolható témákra és ágazatokra. Számba veszi az egyes társadalmi szereplők felelősségi körébe tartozó feladatokat.

Veszprém megye területfejlesztési koncepciójának feladata a megye fejlesztéspolitikájának megfogalmazása, a területi fejlődés fő irányainak, stratégiai céljainak, valamint a célok elérését segítő eszközök hosszabb időtávra szóló meghatározása.

- *„a társadalom és a gazdaság megújulását elősegítő, a térségi erőforrásokat hasznosító megyei fejlesztéspolitika fő irányainak meghatározása, összehangolása,*
- *a „jól lét” feltételeinek fokozatos biztosítása az itt élők és ide látogatók számára,*
- *a lakosság egészségi állapotának javítása,*
- ***a gazdaság szerkezeti megújulásának elősegítése az egyes ipari és mezőgazdasági jellegű térségekben, a munkanélküliség mérséklése;***
- ***a hátrányos térségek felzárkóztatásának és fejlődésének elősegítése;***
- ***a környezeti feltételek javítása,***
- *az innováció feltételeinek javítása a megye megfelelő termelési és szellemi háttérrel rendelkező központjaiban, és az innovációk térségi terjedésének elősegítése;*
- *a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet, mint a kiemelt térség sajátos fejlődésének elősegítése;*
- *a befektetők számára vonzó vállalkozói környezet kialakítása.”*

A koncepcióban a megye egyes területi részegységei, várostérségei külön jellemzésre kerültek és mindegyiknél meghatározták a fő fejlesztési célokat.

A 83-as út a Veszprém vármegye Területfejlesztési Koncepciójában a Pápa-Győr Ipari Innovációs tengelyt jelenti, amely mellett helyezkedik el Marcaltó. Ez a tengely a megye egyik elsődleges prioritásaként szerepel. A vasúton való közlekedés vonzerejének helyreállítása érdekében kiemeli a koncepció a vasúti közlekedés fejlesztésének szükségességét, ami a pápai térségben a Csorna-Marcaltó-Pápa viszonylatot jelenti. Marcaltó nyugati felét az ’elmaradott települések

térségébe' sorolja a dokumentum, ahol a társadalmi felzárkóztatással kívánják a perifériák lemaradását és a területi hátrányokból származó társadalmi hátrányokat csökkenteni.

Marcaltó Veszprém vármegyében, Győr-Moson-Sopron vármegye határán van, közel a 83-as főúthoz, ami összeköttetést jelent Pápa (14 km) és Győr (35 km) felé is. A főút eljutást biztosít az M1-es autópálya és a 8-as számú főútra is. Az összeköttetés mind gazdasági, mind pedig turisztikai szempontból fontos a település életében. A környékbeli nagyobb városok még Zirc, Ajka és Devecser. A Marcaltón átmenő 8408-as számú mellékút fontos szerepet tölt be a térstruktúrában, a 86-os számú főútba csatlakozva biztosítja a Pápa-Csorna tengelyt. A Pápa várostérsége tartozó település kapcsolati irányai elsődlegesen közútiak, a vasúti kapcsolatok nem jelentősek.

A község Veszprém vármegye része, de vármegyehatári elhelyezkedése miatt mindkét vármegyével kapcsolatban áll.

Marcaltó vonatkozásában fontos a **„Vidékies térségek értékalapú megújítása, a vidék élhetőségének és életképességének fokozása, e térségek leszakadásának megállítása, és újbóli fejlődési pályára állítása”**

A vidékpolitika funkciója a vidéki térségek fenntartható fejlődésének biztosítása, melynek elemei:

- *A táj, a természeti értékek és erőforrások védelme és fenntartható használata, az ökoszisztéma szolgáltatások megőrzése, a környezetminőség javítása.*
- *Egészséges és biztonságos élelmiszer előállítás és –ellátás.*
- *Megélhetés, kedvező életfeltételek és életminőség biztosítása a vidéki népesség számára.*

Átfogó (országos) vidékpolitikai célkitűzések Veszprém megyére is érvényes elemei

- *Város-vidék kapcsolatok megújítása a kölcsönös együttműködésre, előnyökre alapozva.*
- *Vidéki települések, falvak fejlesztése, gazdasági létalapjuk megerősítése.*
- *Vidéki gazdaság, kiemelten az agrár- és élelmiszergazdaság helyi gazdaságfejlesztésbe illeszkedő fejlesztése, erősítése, foglalkoztatási szerepének növelése, helyi gazdaságfejlesztése.*
- *Általános jellemzők által kijelölt vidéki térségek fejlesztése.*
- *Speciális táji, környezeti problémák, adottságok alapján kijelölt vidéki térségek fejlesztése.*
- *Jelentős társadalmi hátrányokkal, problémákkal rendelkező vidéki térségek felzárkóztatása.*
- *Helyi, térségi vidékfejlesztési együttműködések erősítése.*

A „Nemzeti Fejlesztés 2030” az **élelmiszergazdaság, élelmiszeripar** terén az alábbiakat határozza meg (csak a Veszprém megye esetében is releváns megállapítások):

Fejlesztéspolitikai feladatok (2014-2030)

- Jó minőségű, egészséges és biztonságos élelmiszerek előállítása.
- Az élelmiszerlánc lerövidítése, élelmiszer-önellátás, belső piacok visszaszerzése, fogyasztói tudatosság növelése.
- Az élelmiszer-előállítás és –kereskedelem irányának megváltoztatása a helyi-regionális-országos ellátás-export rangsor alapján haladva.

- A termékek hozzáadott értékének és exportjuknak növelése.
- Feldolgozóipari kapacitások megőrzése, bővítése. Helyi feldolgozás erősítése.
- Az élelmiszerbiztonság magas szintű megteremtése és fenntarthatósága.

A vidékfejlesztési célokat a területfejlesztés átfogó célrendszerébe illesztve Veszprém megye legfontosabb célkitűzései: vidékies térségei értékalapú megújítása, az **egészséges élelmiszertermelés és –ellátás lehetőségeinek biztosítása, a vidék élhetőségének és életképességének fokozása e térségek leszakadásának megállítása, és újbóli fejlődési pályára állítása.**

Veszprém Megye Területfejlesztési Programja

A 34/2021. (IV.21.) MÖK határozattal elfogadásra került területfejlesztési program a területfejlesztési koncepció célrendszeréhez igazodva meghatározza a **2021-2027-as időszakra vonatkozó középtávú** specifikus, horizontális és területi **célokat** és beavatkozási területeket. A koncepcióban meghatározott célok figyelembevételével a program **5 prioritástengelyt** határoz meg, melyek a megye leginkább problémás kulcsterületeire fókuszálnak. A prioritástengelyekhez beavatkozási területeket határoz meg, melyek kijelölik azokat a kérdésköröket, amelyek a fejlesztési stratégiát meghatározzák.

A prioritástengelyek a következők:

1. A megye ipari-innovációs tengelyeire, turisztikai térségeire specializált gazdaságfejlesztés a kutatás-fejlesztés-innováció erősítésével és a fenntartható munkaerőpiac feltételeinek biztosításával, a versenyképesség növelése
2. **A területi potenciál erősítése a vidékies térségekben, a városok és térségeik összehangolt integrált fejlesztése, fenntartható térség- és településfejlesztés**
3. Kreatív, versenyképes tudással rendelkező jól képzett, a korszerű digitális megoldások nyújtotta lehetőségekkel élni képes modern és egészséges társadalom, amely számára biztosítottak a gyógyulás, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés javuló feltételei
4. A megye külső és az egyes térségei közötti belső kapcsolatrendszerét javító, a munkahelyek és szolgáltatások jó színvonalú elérhetőségét korszerű és fenntartható módon biztosító mobilitás
5. **A természeti erőforrások megóvása, a természeti környezet és a vizek védelme, a környezeti állapot javítását szolgáló közműfejlesztés, a klímaadataptációs képesség fokozása, az energiatudatosság és energiahatékonyság növelése.**

A második prioritással kapcsolatos célkitűzései: a vidékies térségei értékalapú megújítása, az egészséges élelmiszertermelés és –ellátás lehetőségeinek biztosítása, a vidék élhetőségének és életképességének fokozása e térségek leszakadásának megállítása, és újbóli fejlődési pályára állítása.

A jó termőhelyi adottságú területeken:

- a parlagterületek csökkentése,
- a termőhelyi viszonyoknak megfelelő tájgazdálkodás támogatása,
- a takarmánytermesztésre alapuló állattenyésztés, feldolgozóipar (hús- és tejipar) fejlesztése,

- az energianövények termesztésének elkerülése az élelmiszertermelés elsődlegességének fenntartása érdekében
- mezővédő erdősávok létesítése.

A települési termőterületeken (*kertek, zártkertek, gyümölcsösök*) a trágyázás, műtrágyázás, valamint a kémiai növényvédelem környezetkímélő módjának alkalmazása (*nem pazarló vegyszerhasználat*), ezáltal a vizek tápanyag- és szervesanyag terhelésének csökkentése a cél

A harmadik prioritástengely célkitűzése megye társadalma egészsége és megújuló képessége növelése érdekében cél a népességszám csökkenésének megállítása (nagyobb távlatban a népesség növelése) és a gyermekek születésének ösztönzése. Szükséges a megye települései népességmegtartó és a népességvonzó erejének növelése. A társadalmi jól lét érdekében cél a lakosság általános egészségi állapotának javítása és a várható élettartam növelése, valamint a megyében élők versenyképes tudásának megőrzése és folyamatos bővítése a változó követelményekhez való mindenkori alkalmazkodás képességével.

A negyedik tengelyhez kapcsolódóan Veszprém Megye Területfejlesztési Konceptiója külön stratégiai célban határozza meg a mobilitás megyei szintű javításának fejlesztési céljait és a kapcsolódó feladatokat. Az elérhetőség és biztosításának egyik eszközeként a közlekedésnek hozzá kell járulnia a társadalmi és gazdasági célok megvalósulásához. Ezért elengedhetetlen, hogy megfelelő minőségű, mennyiségű, valamint a területi sajátosságokat figyelembe vevő és a megyei fejlesztési célok teljesülését elősegítő és támogató közlekedési rendszer jöjjön létre Veszprém megyében. A konkrét fizikai kapcsolatok hiánya akadályozza a térségeket, településeket gazdasági potenciáljuk kiaknázásában. A cél a közlekedési szolgáltatások minőségének, és megbízhatóságának javítása, ezen keresztül a gazdaság versenyképességének növelése, illetve az itt élők életminőségének javítása.

Az ötödik prioritással kapcsolatban: Veszprém megye kiemelkedően gazdag természeti erőforrásokban, amelyek így a megye és térségei fejlesztésének meghatározó erőforrásai. Ezért a megyei fejlesztési koncepció és az abban foglalt keretek között kidolgozott stratégiai program csak olyan fejlesztési irányokat és beavatkozásokat támogat, amelynek eredménye nem jár a táji-, természeti potenciálok helyreállíthatatlan károsításával, a tájkép harmóniájának sérülésével, a biológiai sokszínűség elszegényedésével.

Olyan fejlesztési irányok élveznek preferenciát, amelyek anélkül használják ki ezeket a potenciálokat a mai generáció érdekében, hogy azzal az értékek hosszú távú megőrzését veszélyeztetnék.

A természeti táj gazdagsága, változatossága és harmóniája egyaránt fontos eleme (és feltétele) az itt élők életminőségének, a térséghez, a kiemelkedő karakteres vonásokkal bíró helyekhez való kötődésének, mint a vendégek fogadásának, a turisztikai potenciálnak.

Fontos ezért

- a táji értékek, eltérő tájkaraktert hordozó területek számbavétele, a tájtervezés bővítendő eszközrendszerével a tájak fejlesztése;

- a biológiai sokszínűség megőrzése, a biológiai aktivitásérték növelése - az ökológiai hálózatok rendszerének fejlesztése, folyamatosságának biztosítása mind úgy térségi-, mind települési léptékben;
- a vizek nyújtotta potenciálok kihasználása;
- a turisztikai potenciál elemeinek védelme.

Veszprém vármegye Integrált Területi Programja 2021-2027

A programot a vármegyei önkormányzat a 108/2021. (IX.23.) MÖK határozatával hagyta jóvá és azóta többször módosította. A hatályos, 4.0-s verzió 2024. június 26-án fogadták el. A dokumentum nem emeli ki Marcaltót, de a 'Komplex fejlesztéssel érintett és kedvezményezett járások célterülete'-ként határolta le. Ezen belül a Pápai járás kedvezményezett járásnak számít. Az övezetbe tervezett fejlesztések közé tartozik: humáninfrastruktúra fejlesztés, 4-5. számjegyű utak, valamint helyi és térségi turizmusfejlesztés, önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése, szociális célú városrehabilitáció.

1.3. A terv összefüggése a területrendezési és településrendezési tervekkel

A terv területrendezési és településrendezési tervekkel való összefüggéseinek vizsgálata részletesen kifejtésre került a Megalapozó Vizsgálat *2.3 Területrendezési követelmények (országos, megyei, térségi)* című és az Alátámasztó Javaslat *3. A területrendezési követelményekkel való összhang igazolása* című fejezetében.

1.4. A környezeti értékelés készítésekor felmerült alternatívák, és a kiválasztás indokai, felmerült nehézségek, bizonytalanságok, korlátok

A kialakult állapot vizsgálata során egyes területekre vonatkozóan több javaslat, elképzelés is felmerült, ugyanis a cél az volt, hogy a terv megfelelő választ adjon a problémákra. A javaslatok megvitatásra kerültek, a megoldások konszenzuson alapulnak, ezért változat, alternatíva nem készült, tehát alternatívákat nem tartalmaz a terv.

A környezetvédelmi, tájrendezési szakági tervező folyamatosan együttműködött a településtervező más tervezőivel, hogy az igények és adottságok figyelembevételével környezeti szempontból kedvező megoldás szülessen, a kedvezőtlen környezeti hatású változatokat nem javasolta az önkormányzatnak és a társtervezőknek beépíteni a tervbe.

A környezeti értékelés bizonytalansági tényezőjét jelentheti, hogy a várható környezeti hatások megítélése egyes akcióterületek esetén konkrét fejlesztési igények, műszaki tartalmak és tervek ismerete nélkül nehézségekbe ütközhet, így egyes javaslatok hatásának vizsgálatakor adódhatnak bizonytalanságok.

A települési önkormányzattal közösen kialakított program szerint a településrendezési eszközök módosítása főként a valós állapotnak való megfeleltetéseken, valamint az új jogszabályi keretekhez történő hozzáigazításon alapszik, valamint a természetvédelmi területek megőrzésével összhangban megvalósítani kívánt turisztikai fejlesztéseken, önkormányzati elképzelés szerint.

2. A településterv környezeti értékelést igénylő változásainak azonosítása, rövid ismertetése

A Fejlesztési Tervben taglalt módosítási szándékok, általános használatban javasolt változások és a rendezési terv övezeti változásai környezeti hatásaik alapján csoportosításra kerültek. A továbbiakban a hatások jelentőségének, következményeinek meghatározása is csoportok szerint kerül kifejtésre.

Módosítási szándékok

1. LAKÓTERÜLETEK KIJELÖLÉSE, ÁTSTRUKTÚRÁLÁSA

- lakott, beépült lakóterületek többsége jellemzően falusias lakóterületbe soroltak,
- lhászron az IB4 fejlesztési területen, a korábbi major terület racionalizálása során mezőgazdasági üzemi terület visszasorolása (Kmü>Lf)
- lhászron kisvárosias lakóterület kijelölése meglévő beépítési struktúra alapján (Lf>Lk)

2. TELEPÜLÉSKÖZPONTI VEGYES TERÜLET KIJELÖLÉSE

- A faluközpont, az intézmény épületek kerülnek átsorolásra, a központi és lhászi belterületen a meglévő állapot alapján (Lf>Vt),
- az lhászi volt majorban ipari terület átsorolása a terület és az épületek munkásszállóként való hasznosíthatósága érdekében (Gip>Vt),

3. GAZDASÁGI TERÜLET KIJELÖLÉSE, VALÓS ÁLLAPOTNAK VALÓ MEGFELELTETÉSE

Új beépítésre szánt gazdasági terület kijelölése, meglévő gazdasági tevékenység valós használatának történő megfeleltetése:

- lhászron az IB4 fejlesztési területen (529/27 hrsz), a korábbi major terület racionalizálása során Gipe jelű ipari gazdasági terület valós használatnak történő bővítése, használaton kívüli beépítésre szánt területek visszavételével párhuzamosan (Má > Gipe) (Ev > Gipe)
- meglévő és bővítendő töltőállomás területe (529/27 hrsz) (Lf > Gipe).

Korábbi kijelölt kihasználatlan lakófunkció területén gazdasági kereskedelmi tevékenység lehetőségének megteremtése:

- B4 fejlesztési területen a lakóterületet keletről övezően a belterületen egyéni vállalkozók letelepedését várják (Lf > Gksz, Gipe).

4. KÜLÖNLEGES BEÉPÍTÉSRE SZÁNT TERÜLETEK MÓDOSÍTÁSA

- B3 fejlesztési területen beépítetlen belterületi lakóterület különleges területbe történő átsorolása a rekreációs turisztikai lehetőségek bővítésére. (Lf > K-Tu)

Új beépítésre szánt mezőgazdasági üzemi terület kijelölése, a meglévő állattartó telep bővítésére:

- Az IB1 jelű fejlesztési területen a Zsigmondházi szarvasmarhatelep bővítése vált szükségessé külterületen, a 0234/4-5, 7, 10-11 hrsz.-ú ingatlanok érintettségével, melyeket javasolt beépítésre szánt mezőgazdasági üzemi területbe sorolni. (Má>Kmü)

5. ZÖLDTERÜLETEK KIJELÖLÉSE (Zkp, Zkk)

- A településközpontban a parkosított terület zöldterületi átsorolása (KöU>Zkk),
- Az IB4 jelű fejlesztési területen (529/27 hrsz) a korábbi beépítésre szánt terület visszavételével közparki terület kijelölése (Kmü>Zkp), (Gipe, Lf>Zkp)

6. ERDŐTERÜLETEKET ÉRINTŐ MÓDOSÍTÁSOK

Országos Erdőállomány Adattárnak, térségi erdők övezetének történő megfeleltetés

- Északon a Rába mentén húzódó korábban vízgazdálkodási területként jelölt kiterjedt erdők védelmi erdőterületbe való átsorolása (V2>Ev)

Valós állapotnak történő megfeleltetések, új erdőterület kijelölése

- az alacsony erdősültségű településen a kisebb erdősült foltokat, fásított területeket is javasolt erdő területfelhasználásba sorolni, ilyenek többek között az anyaggödrök területei is (Má1>Ev)
- Az IB2 jelű fejlesztési területen beépítésre szánt terület visszavételével a kijelölt, beépítetlen belterületi lakóterületen (503/3 egyes részein), a lakótelkek mögött a patak felé véderdő javasolt (Lf>Ev)

Rekreációs célú erdőterületek kijelölése

- Ihász déli részén a meglévő erdőterület átsorolása 0331 hrsz.-ú ingatlanon (Ev>Er)

7. MEZŐGAZDASÁGI TERÜLETEKET ÉRINTŐ MÓDOSÍTÁSOK

Korábbi beépítésre szánt területi kijelölés visszavétele

- B4 fejlesztési terület mellett, a lakóterületet keletről övezően a korábban jelentős mértékű lakóterület került kijelölésre, melynek visszavétele nyomán valós területhasználatnak való megfeleltetés javasolt (Lf>Mt),
- A B5 fejlesztési területen korábbi Gipe jelű gazdasági terület visszasorolása mezőgazdasági területbe (Gks>Mt),

Korábbi kijelölt erdőterületek visszavétele a valós állapotnak, mezőgazdasági tájhasználatnak történő megfeleltetés során.

- a déli településrészen, Ihász belterületének déli szélétől nyugatra és délkeletre fekvő földrészleteken, jelentős erdőterületeket jelölt ki. Az erdők nem kerültek eltelepítésre, a szántók művelés alatt állnak (Eg>Má1).
- A belterülettől délnyugatra az extenzív gyepterületeken védelmi rendeltetésű erdők voltak kijelölve. (Ev>Mt) Az átsorolás azonban itt sem érint valós erdőállományokat, kataszteri erdőket, vagy erdő művelési ágú földrészleteket.

Tájökológiai fejlesztést támogató módosítások – tájgazdálkodási mezőgazdasági területbe átsorolt mezőgazdasági és vízgazdálkodási területek:

- Északon a Rába mentén húzódó korábban vízgazdálkodási területként jelölt mezőgazdasági területek tájgazdálkodási mezőgazdasági területekként való jelölése (V2>Mt)
- Zsigmondháza környezetében fekvő rétek legelők (Má1>Mt)
- A belterülettől délnyugatra az extenzív gyepterületeken vízfolyások által határolt szántók (Má1>Mt)

8. KÜLÖNLEGES BEÉPÍTÉSRE NEM SZÁNT TERÜLETEK KIJELÖLÉSE

- belterületen a sportpálya melletti területek turisztikai övezetbe sorolása (Z>Kb-Tu)
- a Rába mellet (012/1-6 hrsz), vízgazdálkodási területbe sorolt, szántóként és rétként nyilvántartott területen csónakház, sója, evezős-sport terület kialakítása (V2>Kb-Sp),
- Marcal mellett, strandolási lehetőség megteremtése 059/1,059/13, 059/14 hrsz

- (Má1>Kb-Sp).

3. Az érintett területek környezeti állapota és a várható hatások

A településen az országos viszonyokhoz hasonlóan, illetve az általános érvényű normák **szerint jelentős környezeti hatással bíró módosítások nem tervezettek** a települést érintő tervmódosítások következményeként. Azonban a kedvező környezeti és természeti állapothoz viszonyítva kell értékelnünk a módosításokkal érintett területeket és azok hatásait. A tervmódosítások áttekintését követően valószínűsíthetően a változások többségébe pozitív, illetve semleges hatásúak a környezeti állapot szempontjából. Néhány módosítás járhat csak a jelenlegi állapothoz képest kisebb mértékű zavaró hatással a természeti környezetre, azonban ezek sem jelentenek olyan jelentős terhelést, illetve nem járnak olyan mértékű negatív környezeti hatással, hogy az jelentősnek bizonyulna. Kifejtésük így a 4.3.1. *Tervi elemek részletes értékelése a táji-természeti értékek, a biológiai sokféleség, az állat- és növényvilág és a környezeti elemek tekintetében várható környezeti hatásokra és a közvetett módon hatást kiváltó tényezőkre vonatkozóan* című fejezetben kerül kifejtésre a többi módosítással egyetemben.

Marcaltó kedvező környezeti adottságokkal rendelkező település, nagyobb összefüggő erdőfoltokkal, kiterjedt művelt mezőgazdasági területekkel, természetes és természetközeli állapotú gyepekkel fedve, távol a jelentős forgalommal bíró, zaj- és levegőterhelést okozó közlekedési utaktól. A módosítással érintett területek környezeti állapotára a településre vonatkozó adottságok érvényesíthetőek. A módosítás környezeti állapotot és elemeket érintő hatáselemzése és az esetleges negatív hatás csökkentésére tett javaslatok az alábbi fejezetekben kerülnek részletes kifejtésre: 4.3.1. *Tervi elemek részletes értékelése a táji-természeti értékek, a biológiai sokféleség, az állat- és növényvilág és a környezeti elemek tekintetében várható környezeti hatásokra és a közvetett módon hatást kiváltó tényezőkre vonatkozóan*, valamint 5. *A településtervezési és a tervi elemek részletes értékeléséből levont következtetések*.

Az értékes természeti környezet védelmét és fennmaradását szolgáló, helyi sajátosságokat kiemelő általános használatok és övezetek javasolt rendszere, valamint az egyéb, főleg meglévő állapotnak történő megfeleltetések nyomán bekövetkező javaslatok, pontosítások során jellemzően a kedvező táji, települési környezet, településszerkezet és környezeti állapot megőrzése válik biztosítottá. Ennek köszönhetően a módosítások elmaradása ezeknek a kedvező irányú folyamatoknak, az értékes területek megőrzésének, a kedvező környezeti állapot fenntartását veszélyeztetné többségében. Az egyes fejlesztésekre vonatkozó módosítások elmaradása inkább társadalmi gazdasági szempontból említható meg, a környezeti állapot jelen állapotban történő fennmaradása mellett.

A tervmódosítások áttekintését követően valószínűsíthetően a településen az általános érvényű normák **szerint jelentős környezeti hatással bíró módosítások nem tervezettek**.

4. A településterv környezeti hatásainak, következményeinek feltárása

4.1. A településterv értékelése

Az érvényben lévő környezetvédelmi szempontú, és természetvédelemmel kapcsolatos jogszabályokban megkövetelt állapotok elérése elsődleges szempont a tervezés során, a jelenlegi természeti állapot megóvásával együtt. Emellett az előző fejezetekben tárgyalt térségi és települési tervekben, stratégiákban és programokban meghatározott természet-, táj- és környezetvédelmi szempontoknak is megfelelő megoldásokkal járó javaslatok kidolgozását kell szem előtt tartani.

V. NEMZETI KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAM 2021-2026

Magyarország hosszú távú jövőképét a 2012–2024-es időszakra szóló az Országgyűlés által 2013 tavaszán a 18/2013. (III.28.) OGY határozattal elfogadott Nemzeti Fenntartható Fejlődés Keretstratégia fogalmazta meg. Hazánk természeti adottságainak és erőforrásainak figyelembe vételével a következő legfontosabb stratégiai kihívások előtt áll:

- az erőforrások takarékos, hatékony használatára támaszkodó környezetbarát gazdaság megteremtése;
- biztonságos és jó minőségű élelmiszer- és vízellátás biztosítása, ahol a termőföld és a vízkészletek védelme, fenntartható hasznosítása magas szinten biztosított;
- a biológiai sokféleség és az ökoszisztéma szolgáltatások védelme, fenntartása;
- a környezeti lehetőségekhez és korlátokhoz illeszkedő területhasználat.

2022. év végén a 62/2022. (XII. 9.). (III.28.) OGY határozattal elfogadott **V. Nemzeti Környezetvédelmi Program** átfogó célkitűzése, Magyarország **környezeti állapotának javítása és a fenntartható fejlődés** környezeti feltételeinek biztosításához.

A jövőképhez és az átfogó célkitűzéshez kapcsolódóan a Program négy stratégiai célt határoz meg:

- Az emberi egészség és az életminőség környezeti feltételeinek javítása, a környezetterhelés hatásainak csökkentése.
- Természeti értékek és erőforrások védelme, helyreállítása fenntartható használata.
- Az erőforrás-takarékosság és a -hatékonyság javítása, a gazdaság zöldítése és körforgásos működésének erősítése.
- A környezetbiztonság javítása.

A Program szemléletében kiemelkedő hangsúlyt kap a környezetvédelem horizontális – valamennyi ágazatot érintő – jellege és fontos, hogy a környezeti szempontok a társadalmi-gazdasági folyamatok minden részében megfelelően érvényesüljenek.

- **1. A társadalom környezettudatosságának növelése.**

Cél, hogy a társadalmi értékrendbe és gondolkodásmódba, a döntéshozatalba és az egyéni cselekvésekbe egyaránt beépüljön a környezettudatosság és a környezetünk iránti felelősség. Ezáltal biztosítható az emberi élet alapjait jelentő természeti erőforrások és értékek védelme és fenntartható használata a jelen és jövő nemzedékek számára, valamint,

hogy az ezekkel szorosan összefüggő fenntartható életmód, fogyasztási és termelési szokások együttesen szolgálják a társadalom hosszú távú jóllétét.

• **2. Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodási képesség erősítése.**

Cél az éghajlatváltozással összefüggő hatások és károk mérséklése, valamint az éghajlatváltozás iránti érzékenység, illetve a sérülékenység csökkentése. Az éghajlatváltozáshoz történő alkalmazkodás minden szektort, minden társadalmi réteget érint. Kiemelt figyelmet kell fordítani arra, hogy az éghajlatváltozás elleni küzdelemben az alkalmazkodás és a kibocsátások csökkentésére irányuló intézkedések egymás hatását segítsék, támogassák. Az adaptációs szempontokat országos, regionális és helyi szinten egyaránt figyelembe kell venni.

VESZPRÉM VÁRMEGYE KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAMJA 2023-2027

A program stratégiai célkitűzéseinek megalapozásához a V. Nemzeti Környezetvédelmi Program biztosított alapot.

A PROGRAM ÁTFOGÓ CÉLKITŰZÉSE:

Veszprém vármegye környezeti állapotának javítása és a fenntartható fejlődés környezeti feltételeinek biztosítása.

Az átfogó célt szolgáló SPECIFIKUS CÉLOK a következők:

1. Az emberi egészség és az életminőség környezeti feltételeinek javítása, a környezetterhelés hatásainak csökkentése Veszprém vármegye területén.
2. Veszprém vármegye természeti és táji értékeinek és erőforrásainak védelme, helyreállítása, fenntartható használata
3. Az erőforrás-takarékosság és -hatékonyság javítása, üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentése, alkalmazkodás az éghajlatváltozáshoz, a gazdaság és fogyasztás körforgásos elvek mentén történő működésének térnyerése Veszprém vármegyében.
4. A környezetbiztonság javítása Veszprém vármegyében a természeti katasztrófák által előidézett károkozás megelőzése révén.

A Környezetvédelmi Program egészére vonatkozó HORIZONTÁLIS CÉL a következő:

1. A társadalom környezet- és klímatudatosságának erősítése

A specifikus célok elérését 16 db alprogram és ahhoz tartozó intézkedések szolgálják.

1. specifikus cél: Az emberi egészség és az életminőség környezeti feltételeinek javítása, a környezetterhelés hatásainak csökkentése Veszprém vármegye területén
 - Levegőminőség-javítása
 - Légszennyezettség kialakulásának megelőzése, különös tekintettel a fűtési és közlekedési eredetű szennyezőforrásokból származó emisszió mérséklésére
 - Zaj- és rezgésterhelés mérséklése
 - A stratégiai küszöbértékek (egész napra számított átlagos zajterhelés (Lden) 63 dB, az éjjeli (Léjjel) 55 dB) feletti zajterheléssel érintett lakosok számának csökkentése a közlekedési létesítmények mentén

- Egészséges ivóvíz biztosítás, kommunális szennyvízkezelés
 - A közüzemi ivóvízellátás közszolgáltatás biztonságának megőrzése, a vízkészleteket pazarló és többletköltségekkel járó hálózati veszteségek csökkentése
 - A szennyvíz környezetkímélő, a helyi adottságokhoz igazodó kezelése, a környezeti kockázatok csökkentése
- Zöldfelületek védelme, fejlesztése
 - A zöldfelületi elemek folyamatos gondozása, azok minőségi és mennyiségi fejlesztése

2. specifikus cél: Veszprém vármegye természeti és táji értékeinek és erőforrásainak védelme, helyreállítása, fenntartható használata

- Biológiai sokféleség megőrzése, természet- és tájvédelem
 - Az országos és helyi jelentőségű védett természeti területek hálózata, valamint a Natura 2000 hálózat fenntartása, az élőhelyek és fajok kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzése, helyreállítása, továbbá a tájjelleg, tájkarakter megőrzését biztosító tájhasználat és épített környezet fenntartása, fejlesztése
- Talajok védelme és fenntartható használata
 - A talajkészletek mennyiségének és minőségének védelme, termékenységének hosszú távú fenntartása a fenntartható talajhasználat ösztönzésével
- Vizek védelme, és fenntartható használata
 - A vízkészletek mennyiségi és minőségi védelme, a felszíni és felszín alatti víztestek jó állapotának elérése, a velük való hosszú távú és fenntartható gazdálkodás biztosítása
- Környezeti kármentesítés
 - A károsodott területek, tájsebek, használaton kívüli területek újbóli hasznosításának elősegítése, a táji, településképi értékek megóvása, fejlesztése a zöldmezős beruházások megelőzése érdekében

3. specifikus cél: Az erőforrás-takarékosság és -hatékonyság javítása, üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentése, alkalmazkodás az éghajlatváltozáshoz, a gazdaság és fogyasztás körforgásos elvek mentén történő működésének térnyerése Veszprém vármegyében

- A fogyasztás környezeti hatásainak csökkentése, a környezettudatos szemlélet és gondolkodásmód erősítése
 - A környezet és természet, valamint azokra gyakorolt hatások ismeretén alapuló környezettudatos magatartás ösztönzése a szemléletformálás minden területén
- Hulladékgazdálkodás, erőforrástakarékosság, körforgásos gazdasági átmenet ösztönzése
 - A hulladékképződés megelőzése, a hulladék másodnyersanyagként való hasznosításának lehetővé tétele, ennek érdekében az elkülönített hulladékgyűjtés hatékonyságának javítása, a lokálisan előforduló illegális hulladékelhelyezés felszámolása
- Energiatakarékosság- és hatékonyság, valamint a megújulóenergia-hasznosítás növelése
 - Az épületállomány korszerűsítésével, hőtechnikai adottságainak javításával, továbbá a megújulóenergia-felhasználás bővítésével a fosszilis energiafelhasználás csökkentése
- Üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentése, felkészülés az éghajlatváltozás hatásaira
 - Az éghajlatváltozás helyben jelentkező hatásaira való tervszerű felkészülés olyan megoldások alkalmazásával, amelyek egyben hozzájárulnak az üvegházhatású gázok kibocsátásának mérsékléséhez is

- Agrárgazdaság, erdőgazdálkodás és az ásványi nyersanyagokkal való gazdálkodás környezeti szempontokat érvényesítő fejlesztése
 - Az agrártevékenységekből származó környezetterhelés mérséklése a talajkímélő, az élővilág igényeihez és a jövőbeli éghajlati adottságokhoz igazodó fajtaválasztás és művelési eljárások alkalmazásával
 - A bányászati tevékenységekre visszavezethető környezeti igénybevétel és környezetterhelés mérséklése, különös tekintettel a körütekintő és teljeskörű rekultiváció előkészítésére és végrehajtására
- Közlekedés környezeti szempontokat érvényesítő fejlesztése
 - A közlekedési-szállítási eredetű környezetterhelés csökkentése, elsősorban a közösségi közlekedés, valamint az egyéni nem motorizált közlekedési módok ösztönzése révén
- Turizmus környezeti szempontokat érvényesítő fejlesztése
 - A turizmusra visszavezethető környezetterhelés csökkentése, elsősorban a turisztikai programkínálat környezeti szempontokat érvényesítő fejlesztése, valamint a turisztikai létesítmények energia- és erőforráshatékony működtetése révén

4. specifikus cél: A környezetbiztonság javítása Veszprém vármegyében a természeti katasztrófák által előidézett károkozás megelőzése révén

- Vizek kártételei elleni tervszerű felkészülés és védekezés
 - Az egyre szélsőségesebbé váló éghajlati körülmények miatt várhatóan gyakrabban előforduló villámárvizek, belterületi elöntések által okozott környezetkárosodás megelőzése integrált szemléletű tervezéssel, a következmények enyhítése, elhárítása, az eredeti állapot helyreállítása az országos vízügyi szervekkel együttműködésben

Cél a tervezés során a jelenlegi **természeti állapot megóvása**, továbbá az érvényben lévő **környezetvédelmi szempontú, és természetvédelemmel kapcsolatos jogszabályokban megkövetelt állapotok elérése**. A javasolt módosítások **táj- és természetvédelmi, környezetvédelmi célkitűzések és szempontjai összhangban állnak a felsőbbrendű tervekkel, programokkal, a megye környezetvédelmi programjával, megfeleltetve a helyi lehetőségeknek és állapotoknak**.

A **negatív hatásokat a terv** - a későbbiekben kifejtésre kerülő – településrendezési, zöldfelületi, táj- és természetvédelmi, valamint környezetvédelmi **javaslatai és azok foganatosítására hozott szabályozási előírásai csökkenteni igyekeznek**. A terv a tájvédelmi és tájképvédelmi szempontokat is figyelembe veszi, a szabályozási tervi előírásokban részletezett beépítési mutatók, és építészeti kialakításra vonatkozó tájéztétikai szempontok rögzítésével, a környezet végső kialakításának a természet- és környezetvédelmi szempontú meghatározásával.

4.2. A településterv részletes értékelése, a településtervben foglaltak megvalósulása esetén a környezeti következmények feltárása, értékelése

4.2.1. A településterv egésze szempontjából meghatározó környezeti állapotjellemzők bemutatása

4.2.1.1. Természeti adottságok

Földtani adottságok, domborzati viszonyok

Marcaltó a Közép-Dunántúli régió települése Veszprém vármegyében, a Pápai járásban található. A község a Kisalföld nagytáj déli részében nagyrészt a Marcal-medence középtáján, a Pápai Devecseri -sík és Marcal-völgy kistáj területén fekszik. Északi Rába menti területei pedig a Győri-medence Csornai -sík kistájába tartoznak. A Kemeneshát és Bakony között kialakult félmedence nyugati részén folyik a Marcal. A terület domborzata enyhén tagolt völgyperemi lejtőkből és síkokból áll. A Marcal-völgy kistáj ritkás beépítettsége a 2000-es adatokhoz képest csökkent, ami országos szinten is kivételnek számít.

Talajviszonyok

A Marcal a Rába legnagyobb mellékfolyója, ami a völgyében lévő település talajadottságait kialakította: talajképző kőzete glaciális és alluviális üledékekből, valamint löszös üledékekből áll. A folyó egykor kiterjedt lápvídekein, mocsarain, ma már többségében mezőgazdasági földek (rétek, szántók, legelők) található. Az AGROTOPO genetikai talajtípusait tartalmazó térképe alapján a Rába mentén fiatal nyers öntéstalaj a jellemző, míg a Marcal mentén lápos réti talajok alakultak ki. A kettő között, ami Marcaltó belterületét és közvetlen környezetét illeti agyagbemosódásos barna erdőtalaj található, míg 8408-as út csernozjom-barna erdőtalajon vezet keresztül. A barna erdőtalajok és a Marcal lápos rétei között réti csernozjom az alapvető genetikai talajtípus.

A réti csernozjom talajon magasabb talajértékszámú (70 fölötti) részek vannak, ezért itt a megyei TrT is jó, illetve kiváló minőségű szántóterületeke jelöl. Vízgazdálkodási talajtulajdonságuk alapján ezek 'jó' víznyelésű és vízvezető képességű talajok, amiken kívül 'nagy' víznyelésű és vízvezető képességűek (amik többnyire a csernozjom-barna erdőtalajra jellemzők).

Vízrajz

Az egész Marcal-völgy kistájra jellemző a nyílt víz-, illetve vízjárta mocsaras felszínű területek. A két jelentős folyó (Rába és Marcal) mellett számos patak, csatorna és egyéb vízfolyás megy keresztül a településen. Az egész kistáj a Marcalon keresztül a Rába vízgyűjtője, ami Győrnél torkollik a Dunába.

A 'Magyarország Vízgyűjtő-gazdálkodási terve a VGT Marcaltó települést az 1.4 Marcal vízgyűjtő-gazdálkodási tervezési alegységbe sorolta, amiért az Észak-dunántúli Vízügyi Igazgatóság (ÉDUVIZIG) a felelős vízügyi igazgatóság.

Ennek a nyilvánosan elérhető térinformatikai adatai alapján Marcaltó egésze a Rába és a Marcal vízgyűjtőjének része, aminek fontos elemei az északi részen vezető Rába, a településen átfolyó Marcal és az azt tápláló Marcaltói-övcSATORNA, Darza-patak, Gerence-patak és lhász vízfolyás. A települést több kisebb vízfolyás is érinti, mint pl a Névtelen-1785. A Marcal a teljes vízgyűjtő területével együtt a Rábába torkollik Gyirmót településen

A település erősen vízjárta, azonban az időszakos kisebb vízfolyások hozama erős összefüggésben áll az aktuális csapadék mennyiségével.

Éghajlati viszonyok

Éghajlati szempontból Pápa és környéke a Dunántúl szárazföldi, mérsékelt övezetű zónájába tartozik. Évi középhőmérséklete 10,4 C°. A Kisalföld legnagyobb részén ennél alacsonyabb az évi középhőmérséklet. Ez a Bakony-hegység védelmének köszönhető, mely kedvezőbbé teszi Pápa éghajlatát. Az éves hőingadozás nagy, forró vagy feltűnően hűvös nyarak, igen kemény vagy nagyon enyhe telek egyaránt előfordulnak.

Az uralkodó szélirány az északi, északnyugati, de a Marcal-völgye és a Pápai-síkság észak-déli nyitottságának köszönhetően, gyakori a déli szél („somlai”), amely legtöbbször csapadékot hoz.

A sokévi csapadékmennyiség átlaga 673 mm. Az éves csapadékmennyiség eloszlása kedvező, a vegetációs időszakban hullik le a jelentős része. A legcsapadékosabb hónapok a július, a június, a szeptember és a május. Pápa éghajlata mind a hőmérsékleti, mind a csapadékeloszlási görbe alapján megfelel a kontinentális éghajlati terület viszonyainak.

Növényvilág- és állatvilág

Pápa növényföldrajzi értelemben a pannóniai flóratartomány (*Pannonicum*) Alföld flóraidékén belül (*Eupannonicum*) a Kisalföld (*Arrabonicum*) flórajárásba tartozik, a délkeleti részeken a Dunántúli-középhegység Bakonyvidék flórajárás érintésével.

Pápán és környékén eredeti természetes vagy természetközeli élőhelyek ma már alig találhatók. Magyarország potenciális vegetáció térképe alapján potenciális erdőterület lehetett egykoron, ahol a folyók mellett ártéri ligeterdők, míg a magasabb térszíneken homoki tölgyesek lehettek, homokpusztai fragmentumokkal.

Pápa–Devecseri-sík kistáj klímazonális vegetációtípusát üde lomberdők jelentették (többnyire gyertyános-tölgyesek). A vízfolyások mentén puhafa- és keményfaligetek alakultak ki. Növénytakarója összefüggést mutatott az éghajlati tényezőkkel és a talajtakaróval. A talajok minőségéből megállapítható, hogy hajdan nagy erdőségek borították a vidéket. A hajdani Pápa környéki erdőket a bükk (*Fagus silvatica*), a gyertyán (*Carpinus betulus*) és a cser (*Quercus cerris*) alkotta, melyek mellett kisebb számban nyír, szil, kőris, juhar, a hárs, a vizenyős területeken az éger volt megtalálható. Az erdőszéleken és pagonyokban a som, kecskerágó, mogoró, kökény, galagonya stb., a patakok partján a fűzfélék, a fehérenyár helyenként még ma is megtalálhatók.

Külön növényvilága volt a mocsaraknak, árterületeknek, ahol elsősorban nád, gyékény és káka élhettek. Az erdők jelentős részét az évszázados emberi tevékenység drasztikusan átalakította. A sovány talajokon többnyire legeltetés folyt, mely kisebb-nagyobb mértékben ligetessé tette az erdőket. Az erdőirtások és legeltetések következtében nagy kiterjedésű füves pusztaságok alakultak ki. Ma az erdeifenyő- és akácültetvények borítják a kistáj erdőterületének mintegy 70%-át.

A kistáj erdőtakarójának jó részét elvesztette, jelenleg a mezőgazdasági hasznosítás dominál, a megmaradt erdőkben az intenzív erdőgazdálkodás miatt gyakoriak a jelentősen átalakított, keménylombos, gyakran fenyőelegyes állományok

A talajviszonyoknak megfelelően a legfontosabb kultúrnövények a gabonafélék: búza, őszi árpa, rozs, zab, kukorica. Mellettük burgonyát, takarmánynövényeket, réti szénát, lucernát és lóherét is termelnek.

Marcaltót, mint Pápa környéki települést, mint faunaterületet egyéb természeti adottságai határozzák meg, mint a síksági és enyhe dombvidéki részek, viszonylag gazdag K-Ny-i irányú vízhálózattal, több kisebb nedves-mocsaras területtel. Ma a térség legnagyobb része intenzív mezőgazdasági és erdőművelés alatt áll. A jelentős emberi beavatkozás miatt állatvilágát ma már a mezőgazdasági területeken előforduló fajokkal jellemezhetjük, amelyek jól tűrik az emberi jelenlétet, ezért a területet az őz (*Capreolus capreolus*), mezei nyúl (*Lepus europaeus*), fácán (*Phasianus colchicus*) és róka (*Vulpes vulpes*) jelenléte jellemzi. A térségben előfordul a három legfrekvenciáltabb vadászható nagyvad, az őz mellett a vaddisznó (*Sus crofa*), és a gímszarvas (*Cervus elaphus*) is.

A vizsgált területen a mesterségesen kialakított csatornáknak és a természetesen kialakult lokális süllyedésekben találhatunk pusztai faunaelemeket. A terület érdekes színfoltja a vidra (*Lutra lutra*) előfordulása, mely a Rábába és Marcalba futó patakok mentén a vizsgált terület szinte valamennyi jelentős vízhozammal rendelkező vízfolyásában megtalálható.

A mezőgazdasági területeken általánosan előforduló védett gerinctelenek közül előfordul az atalanta lepke (*Vanessa atalanta*), a nappali pávaszem (*Aglais io*), a kis rókalepke (*Aglais urticae*) és a fecskefarkú pillangó (*Papilio machaon*) is. A térség kételtűfajokban szegénynek mondható, a csatornák körül az általánosan elterjedt ún. szárazföldi fajokkal lehet találkozni kisebb számban, mint a zöld és barna varangy (*Bufo viridis* és *B. bufo*). A hullófauna népesebb, előfordul mind a fürge, mind pedig a zöld gyík (*Lacerta agilis* és *L. viridis*).

Madarak közül elsősorban énekes fajok barázdabillegető (*Motacilla alba*), mezei veréb (*Passer monatus*), tengelic (*Carduelis carduelis*), házi rozsdafarkú (*Phoenicurus ochruros*), széncinege (*Parus major*), mezei poszáta (*Curruca communis*), az erdős, bokros részeken énekes rigó (*Turdus philomelos*), feketerigó (*T. merula*), kakukk (*Cuculus canorus*) figyelhető meg. A szántókon vetési varjú (*Corvus frugilegus*) és csóka (*Corvus monedula*) fordul elő. Ragadozó madarak közül az általánosan elterjedt egerész ölyv (*Buteo buteo*) található meg a térségben.

4.2.1.2. Tájhasználat, tájszerkezet

Marcaltó változatos táji-, természeti adottságokkal rendelkezik. Tájszerkezetének meghatározó elemei a külterületet uraló, vízfolyások által szabdalta lankás mezőgazdasági területek, melyeket értékes természetes és természetközeli élőhelyek, a patakvölgyeket kísérő gyepek és az északi és délkeleti részeken az összefüggő erdők alkotnak.

Az idők során a szántóterületek dominanciája vált meghatározóvá. A gyepterületek aránya mára jóval alacsonyabb, jellemzően a vízfolyások mentén, a belterülettől nyugatra és Zsigaházai telep környezetében fekszenek. Szőlők gyümölcsösök szinte egyáltalán nem találhatóak a településen. Az erdősültség mértéke a szántóföldek meghatározó arányához képest viszonylag alacsony a településen. A belterülettől nyugatra és északra, valamint Ihász belterületétől keletre és délre fekszenek. Az Országos Erdőállomány Adattár által nyilvántartott erdőkkel sem kiterjedésben, sem a rendeltetésben nincsenek összhangban a hatályos településrendezési eszközök. Legnagyobb eltérés az északi erdők esetén tapasztalható, melyek az SZT szerint

vízgazdálkodási területbe soroltak. A szabályozás értelmében azonban a legtöbb erdő védelmi erdőterületbe sorolt, csak az lhásztól ÉK-re fekvő erdők tartoznak gazdasági erdőterületbe, míg a kataszter többet jelöl ekként.

A településeken viszont nagyrészt összhangban vannak a művelési ág, a valós állapot és az erdészeti nyilvántartás szerinti erdők. Ezeket az erdőket a településrendezési eszközök nem mind jelöli erdőben.

A Veszprém Megyei TrT-ben kijelölt erdőgazdálkodási térség jóval nagyobb területeket fed le a kataszteri, illetve a hatályos településrendezési terveken jelöltekhez képest. Az erdőként ábrázolt, főként művelés alatt álló szántók erdőtelepítésre alkalmas területek a térségi terv szerint. A fentiekkel párhuzamosan a VMTrT mezőgazdasági térsége mind a települési szinten kijelölt, mind a tényleges szántóterületeknél kisebb területeket fed le.

Bár mint említettük több külterületi hagyományos major üzemel állattartó telephelyként, azonban a külterületi kivett területek aránya nem meghatározó. Jelentős mértékű változások a tájhasználatban már nem következtek be a településen az erdők és mezőgazdasági területek aránya is állandósulni látszik.

4.2.1.3. Táji és természeti értékek, természetvédelmi területek, ökológiai rendszerek

Marcaltó természeti értékeinek köszönhetően ökológiai és természetvédelmi szempontból védendő területekkel rendelkezik, melyek leginkább az északi településrészt érintik. A Rába parti településen a vízfolyásmenti területek értékes élőhelyet biztosítanak számos növény- és állatfaj számára, a csatlakozó értékes összefüggő erdőállományokkal együtt. Mindezeknek köszönhetően a település ezen része táji, tájképi, természetvédelmi és ökológiai szempontból védendő területtel rendelkezik.

Marcaltót területét Natura 2000 terület, az Országos Ökológiai Hálózat elemei (magterület, és pufferterület), valamint Tájképvédelmi terület övezete érinti.

Natura 2000 területek

A Natura 2000 madárvédelmi és élőhely-védelmi területek az Európai Unió legfontosabb közös természetvédelmi rendszerét képezik. Cél a veszélyeztetett élőhely típusok, vadon élő állat- és növényfajok védelme, ezáltal a biodiverzitás megőrzése és hosszú távú fennmaradása. Magyarországon a vonatkozó jogszabály „Az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről” szóló 275/2004. (X.8.) Korm. rendelet, továbbá a 14/2010. (V. 11.) KvVM rendelet, mely tartalmazza a területek helyrajzi számos jegyzékét.

A Natura 2000 területek Marcaltó északi felét érintik. A belterületét körülöleli az északi oldalon az **Rába** különleges természetmegőrzési terület részei is. A HUFH20011 kóddal jelölt RÁBA SAC összesen 5106,72 ha, amiből 119,79 ha-os terület tartozik Marcaltó közigazgatási területéhez. A természetvédelmi terület kiemelt jelölő élőhelyei:

- Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén *Quercus robur*, *Ulmus laevis* és *Ulmus minor*, *Fraxinus excelsior* vagy *Fraxinus angustifolia* fajokkal (*Ulmion minoris*) (91F0)*
- Folyóvölgyek *Cnidion dubii*hoz tartozó mocsárrétjei (6440)*

További jelölő élőhelyei:

- Enyves éger (*Alnus glutinosa*) és magas kőris (*Fraxinus excelsior*) alkotta ligeterdők (*AlnoPadion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*) (91E0)
- Természetes eutróf tavak *Magnopotamion* vagy *Hydrocharition* növényzettel (3150)
- Sík- és dombvidéki kaszálórétek (*Alopecurus pratensis*, *Sanguisorba officinalis*) (6510)

A Natura 2000 területek általános természetvédelmi célkitűzései mellett, specifikus cél A Rábával kapcsolatos természetes állapotok elősegítése, az ártér területének növelése, továbbá egyes területek erdőgazdálkodás alóli mentesítése, folyamatos, a természetes erdőképnek megfelelő erdőborítás biztosítása, az özönnövények visszaszorítása, az idősebb odvas fák visszahagyása.

Országos és helyi jelentőségű természetvédelmi területek, ex lege védelem

Az országos jelentőségű egyedi jogszabállyal védett természeti területek törzskönyvi adatait a Védett Természeti Területek Törzskönyve tartalmazza, mely alapján **a településen országos jelentőségű egyedi jogszabállyal védett természeti terület nem található.**

A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 23. § (2) -a szerint „E törvény erejénél fogva védelem alatt áll valamennyi forrás, láp, barlang, víznyelő, szikes tó, kunhalom, földvár. Az e bekezdés alapján védett természeti területek országos jelentőségűnek [24. § (1) bekezdés] minősülnek.” Az adatszolgáltatás alapján Marcaltón **ex lege** védelemmel érintett terület a település keleti oldalán a Zsigaházi majortól északra található **a Gerence-halom** elnevezésű **kunhalom**, mely a 0210/13 hrszú ingatlanon helyezkedik el.

A helyi jelentőségű védett természeti területek adatait a Védett Természeti Területek Törzskönyve is tartalmazza, mely alapján **helyi jelentőségű védett természeti terület nem található** Marcaltón.

Egyedi tájértékek, helyi védett értékek

Az adatszolgáltatás szerint a vizsgált településen jelenleg összesen **13 db védett táj** **található.** A védett tájlemek Marcaltón a tájban megjelenő növénygyűttesek, értékesként jelölt fa és cserjecsoportok jellemzően, melyek elszórva találhatóak a település mezőgazdasági területein. Ezen felül a kunhalom, és a 092/6 hrsz-ú ingatlanon található gémeskút került fel a listára.

Ökológiai hálózat

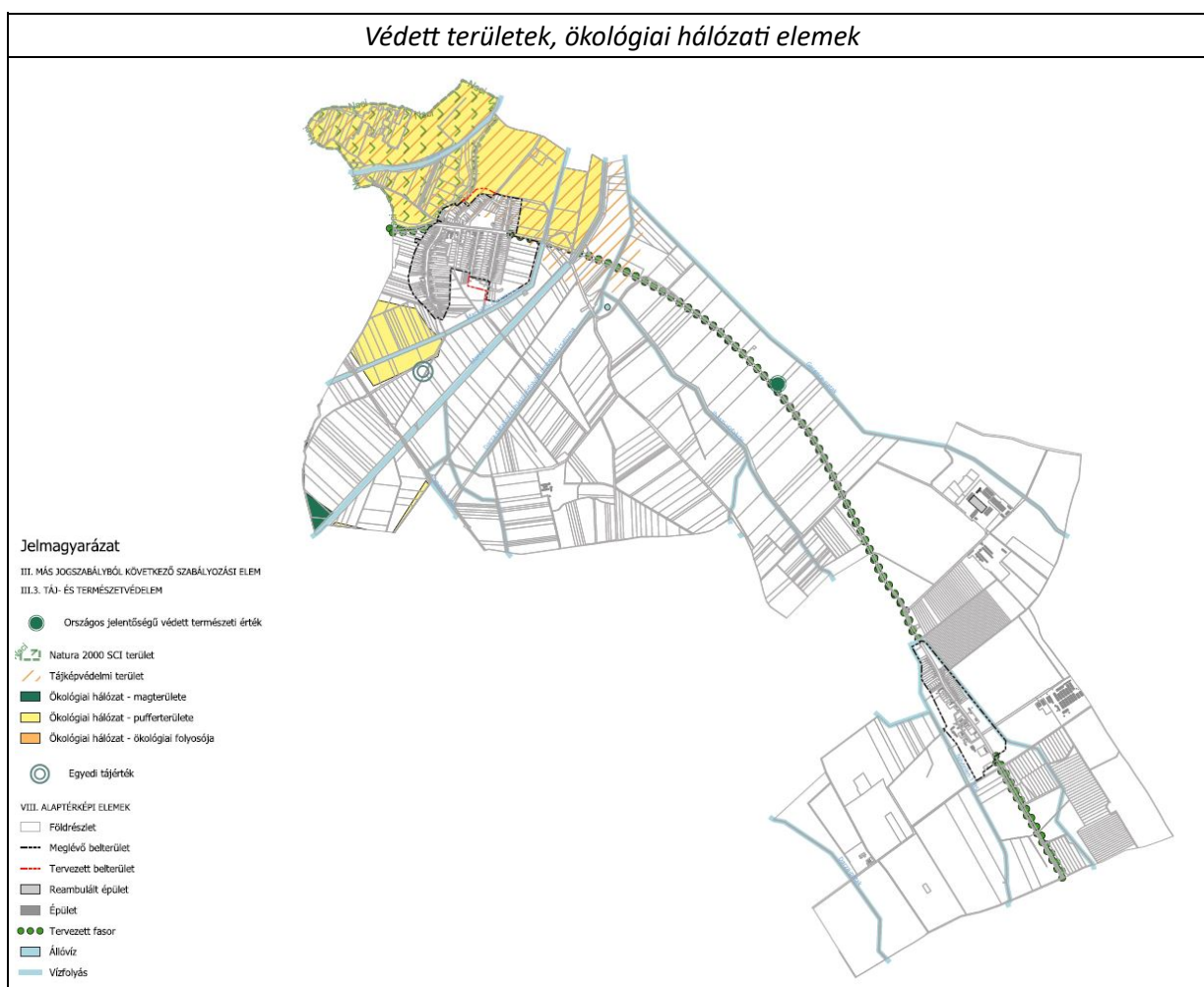
Az ökológiai hálózat lehatárolását a „Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről” szóló 2018. évi CXXXIX. törvény melléklete tartalmazza. A Lechner Tudásközpont adatszolgáltatása az egyes nemzeti park igazgatóságok visszajelzései és módosítási javaslatai alapján aktualizált lehatárolást tartalmazza. Az ökológiai hálózaton belül **három övezetet különböztet meg** a MaTrT, mely elemek a magterületek, az ökológiai folyosók és a pufferterületek. A vizsgált településen magterület és pufferterület fordul elő.

Magterületként egyetlen rész jelölt a település nyugati szegletében.

Pufferterületként nagyobb összefüggő területegység lehatárolt a belterületet körbe-ölelően mind északról, ÉNy-ról és Nyugatról, mely magába foglalja a Rába Natura 2000 területeit, az összefüggő erdőket északon és a belterülettől nyugatra fekvő gyepterületeket.

Tájképvédelmi terület

A magasabbrendű térségi tervek által lehatárolt Tájképvédelmi terület övezete Marcaltón egyetlen összefüggő területegységet érint a település északi részén. A tájképvédelmi terület lefedi a Natura2000 területeket és ökológiai hálózat pufferterületének jelentős részét.

4.2.1.4. Zöldfelületi rendszer elemeinek bemutatása

A település zöldfelületi rendszerének részletes bemutatására a *Megalapozó Vizsgálat 4.2. Zöldinfrastruktúra-hálózat* című fejezetében került sor.

A zöldfelületi rendszer vizsgálata során megállapításra került, hogy a településen egységesen Z jelű zöldterületként kijelölt közterületek találhatók. A kis lakosságszám és a kertesházak környezet miatt nem jelentkezik akkora igény a közparkok használatára, mint egy sűrű beépítésű városias környezetben. Ezért főként egy funkciós parkok találhatók a településen, leginkább sportpályával.

Két nagyobb területegységen találhatók ezek, az egyik a belterület központjában a 253 hrsz-ú telken egy 2,7 hektáros alapterületű park, mely a főutak felé fásított, a belsőbb részen sportpálya és öltözők foglalnak helyet. A park faállománnyal fedett területeivel csatlakozik a szomszédos lakóterületekhez. A Dózsa köz folytatásában a tervezett lakóterületi fejlesztés mellett egy másik közpark is ki lett jelölve, ez azonban nem került kiépítésre, így az erdősült területnek használati értéke nincs. Ihász településrész a 526 hrsz-ú telken kijelölt 2,95 ha alapterületű közpark szintén egy sportpályának ad otthont, amit a telekhatáron egy telepített erdősáv vesz körbe.

A tényleges közparki funkciókat ellátó területek sem a központban sem Iháson nem lettek kijelölve zöldterületként a hatályos szabályozáson. Ezek játszótérrel, pihenőhellyel és emlékművekkel ellátott parkosított területek részt vesznek a település lakó rekreációs igényei kielégítésében. Az egyik a központban a Kmety György Evangélikus általános iskola és óvoda előtt található, a másik az Iházi csata emlékhelye egy játszótérrel együtt, az Iházi településrészen.

4.2.1.5. Terv által befolyásolt környezeti elemek jellemzőinek ismertetése

Talaj, felszíni- és felszín alatti vizek védelme

Az AGROTOPO genetikai talajtípusait tartalmazó térképe alapján a Rába mentén fiatal nyers öntéstalaj a jellemző, míg a Marcal mentén lápos réti talajok alakultak ki. A kettő között, ami Marcaltó belterületét és közvetlen környezetét illeti agyagbemosódásos barna erdőtalaj található, míg 8408-as út csernozjom-barna erdőtalajon vezet keresztül. A barna erdőtalajok és a Marcal lápos rétjei között réti csernozjom az alapvető genetikai talajtípus.

A MePAR fedvénytára alapján a település főbb vízfolyásai mentén 'Erózió veszélyeztetett területek'-nek minősülnek. A MePAR rendszerében ekként lehatárolt területek az Európai Mezőgazdasági Garanciaalapból, valamint az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból nyújtott támogatások igénybevétele során alkalmazandó feltételekről szóló 14/2023. (IV.19.) AM rendelet alapján 12%-nál nagyobb lejtésű és erózióval érintett területek. Ezek a Rába vízfolyásánál és gátjának területén, a Marcal folyó és a Darza-patak egyes szakaszain, a 8408 sz. közút Marcal fölött áthaladó részén, illetve kisebb foltokban elvétve a település külterületén találhatók. A talajminőséget rontó tényezők közül a legjelentősebb az erózió, mely több okra vezethető vissza. Elsősorban az említett fizikai talajfésülés a meghatározó, másodsorban a helytelen talajhasznosítás, melynek eredményeként fokozatos minőségromlás következhet be.

A talajminőséget rontó antropogén hatások közül elsősorban a mezőgazdasági, azon belül az intenzív szántóföldi művelés említendő meg, mely jelentős kiterjedéssel bír a településen. Bár a földrészletek esetenként kistáblás, nadrágszj parcellás kiosztásúak, a valóságban azonban a művelés kiterjedt táblákban történik. Az intenzív szántóföldi művelés egyéb negatív hatásokat is okozhat a talajminőségben, diffúz szennyezés formájában. A mezőgazdasági területek művelése során a kemikália használat, a talajt, a talajvizet, és a felszíni vizeket veszélyeztet. A műtrágyák és permetszerek nagyon jól oldódnak, így a csapadék beszivárgásával könnyen eljutnak a talajvízbe.

Marcaltó területén jelentősebb ipari vagy feldolgozó üzem nem működött, így jelentős feltárt talajszennyeződésről, kármentesítéssel érintett területről nincs tudomás. Több egykori mezőgazdasági üzemi terület van Marcaltó külterületén, melyek ma is működnek: Farkasd, Zsigaháza, vagy az lhász pusztai majorság. Ezeknél főként állattenyésztéssel foglalkoznak, amihez hígtárgya tárolók is tartoznak.

Felszíni és a felszín alatti vizek tekintetében az országos Vízyűjtő-gazdálkodási terv a VGT Marcaltó települést az 1.4 Marcal vízyűjtő-gazdálkodási tervezési alegységbe sorolta, aminek fontos elemei az északi részen vezető Rába, a településen átfolyó Marcal és az azt tápláló Marcaltói-övcatorna, Darza-patak, Gerence-patak és lhász vízfolyás. A települést több kisebb vízfolyás is érinti, mint pl a Névtelen-1785.

A felszín alatti víz szempontjából a települések szennyeződésérzékenységi besorolását a 27/2004. (XII. 25.) KvVM. rendelet határozza meg. Ez alapján Marcaltó a felszín alatti víz állapotának érzékenysége szempontjából érzékeny felszín alatti vízminőség védelmi területen fekvő település.

Marcaltó település vízellátásának vízbázisa a település területén üzemelő 2 db vízmű kút. Marcaltó belterületközeli vízműkútja 057/1 hrsz-ú telken, míg lházi településrész közüzemű vízellátása szintén egy helyben létesített vízműkútról biztosított az lhász pusztai út mentén, 0251/2 hrsz-ú telken üzemelő kút és 50 m³-es hidrolóbusz biztosítja.

A vízmű kutak hidrogeológiai védőterületének lehatárolása központi belterület délkeleti részét, a másik kút lhász belterületének északi csücskét érinti.

Levegőtisztaság és védelme

Levegőminőség szempontjából a „légszennyezettségi agglomerációk és zónák kijelöléséről” szóló 4/2002. (X.7.) KvVM rendelet Marcaltót a legkedvezőbb 13. kategóriába sorolja, mely „Az ország többi területe”-t jelenti.

Zónacsoport a szennyező anyagok szerint											
	Kén-dioxid	Nitrogén-dioxid	Szén-monoxid	PM10	Benzol	Talaj-közeli ózon	PM10 Arzén (As)	PM10 Kadmium (Cd)	PM10 Nikkel (Ni)	PM10 Ólom (Pb)	PM10 benz(a)-pirén (BaP)
Légszennyezettségi agglomeráció											
Az ország többi területe	F	F	F	E	F	O-I	F	F	F	F	D

A fentiek szerint a területi zónában a szálló por (PM10) koncentrációjában mutatkozik nagyobb terhelés. A zónába sorolás a zónán belüli átlagot jeleníti meg.

Marcaltón nem működik az Országos Légszennyezettségi Mérőhálózatba tartozó automata, illetve manuálisan működő mérőállomás. A térségre jellemző levegőminőségi állapot a közeli Pápán központjában található manuális mérőállomás adatai alapján jellemezhető. Pápán mért adatok alapján domináns szennyezőanyag a szálló por (PM10), azonban a levegőben kimutatható a nitrogénoxid (NO₂) és kén-dioxid (SO₂) is, melyek mértéke természetes, elfogadható értékű. Ugyanakkor Marcaltó kedvező helyzetben van, mind a közlekedési eredetű légszennyezés, mind az üzemi jellegű légszennyezés elhanyagolható mértékű.

Marcaltó község területén nem található olyan ipari vagy gazdasági üzem, ami jelentős légszennyező tevékenységet folytatna. A legnagyobb veszélyt a levegő tisztaságára a településen az alábbiak okozhatják:

- személy- és tehergépjárműforgalom,
- állattenyésztésből származó CH₄
- (gáz)olajpermet,
- CO, CO₂,
- NO, NO_x,
- korom,
- felvert por, szálló por,
- pollenek, parlagfű,
- szilárd anyagú tüzelés, égetés.

A Magyar Meteorológiai Szolgálat Nonprofit Zrt. (HungaroMet) adatai alapján megállapítható, hogy Marcaltó község országos viszonylatban a kevésbé szennyezett levegőjű területek közé tartozik.

Zaj és rezgésterhelés

A települések általános zajterhelését jellemzően a közúti és vasúti közlekedésből és az üzemi tevékenységből származó zaj mértéke határozza meg.

A települési környezeti zajvédelem követelményeit a zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályairól szóló 284/2007. (X.29.) Korm. rendelet és a zaj- és rezgésterhelési határértékek megállapításáról szóló 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendelet előírásai határozzák meg. Az utóbbi években az ipari zajforrások jelentősége – országszerte és Veszprém megyében is – sokat csökkent, leginkább a közúti közlekedés lépett elő domináns zajforrássá. A település távol fekszik a nagy forgalmú útvonalaktól, ezáltal zajvédelmi szempontból kedvező helyzetben van. Személyszállító- és tehervasútvonal a község NY-i szegletében halad, távolabb a belterülettől, így ebből fakadó konfliktus nem adódik.

Üzemi eredetű zajterhelés tekintetében az OKIR adatbázisa alapján bejelentett üzemi zajforrás nem található a településen, továbbá megállapítható, hogy a településen jelentősebb ipari zajterhelést okozó üzem nem helyezkedik el. Így zajvédelmi szempontból konfliktusforrás nem adódik. Ennek következtében a lakóterületeket érintő jelentősebb ipari zajterhelés nem jelentkezik.

Hulladékkezelés

A hulladékgyűjtés és szállítás **szervezett keretek között zajlik.**

4.2.2.A településrendezési és szakági javaslatok környezetvédelmi összefüggéseinek bemutatása, a várható környezeti hatások, környezeti feltételek, a feltárt konfliktusok alapján szükséges intézkedések meghatározása

4.2.2.1. Zöldinfrastruktúra-fejlesztési javaslatok

A zöldfelület fejlesztés a harmonikus környezet kialakításának igényét, környezeti állapotjavulást eredményez. A zöldfelületi rendszer alapvető alkotó elemei a **közhasználatú zöldterületek és zöldfelületek**, melyeknek elsődleges funkciója lehetőséget biztosítani a szabadtéri szabadidős, rekreációs tevékenységek számára. A településen a hatályos szabályozás szerint egységesen Z jelű zöldterületként kijelölt zöldfelületek találhatók. A kis lakosságszám és a kertesházias környezet miatt nem jelentkezik akkora igény a közparkok használatára, mint egy sűrű beépítésű városias környezetben. Ezért főként egy funkciós parkok találhatók a településen, leginkább sportpályával. Két nagyobb területegységen találhatók ezek, az egyik a belterület központjában a 253 hrsz-ú telken egy 2,7 hektáros alapterületű park, a másik Ihász településrész a 526 hrsz-ú telken kijelölt 2,95 ha alapterületű közpark. A Dózsa köz folytatásában a tervezett lakóterületi fejlesztéshez kapcsolódóan egy zöldterület is ki lett jelölve. A két nagyobb terület javasoltan a továbbiakban többfunkcióra is alkalmas **Zkp jelű közparkként kerülnek szabályozásra**, a jelenleg csak kijelölt kisebb erdősült terület pedig **Zkk jelű közkertként**.

A tényleges közparki funkciókat ellátó területek sem a központban sem Iháson nem lettek kijelölve zöldterületként a hatályos szabályozáson. Ezek játszótérrel, pihenőhellyel és emlékművekkel ellátott parkosított területek részt vesznek a település lakó rekreációs igényei kielégítésében. Az egyik a központban a Kmety György Evangélikus általános iskola és óvoda előtt található, a másik az Iházi csata emlékhelye egy játszótérrel együtt, az Iházi településrészen.

A kiépített, jelenleg is használati értékkel bíró zöldterületekként funkcionáló területek, illetve a még kiépítetlen potenciális zöldfelület fejlesztési helyszínek fenntartásra kerülnek **Zkp jelű közparkként és Zkk jelű közkertként**. A vonatkozó előírásokat a helyi építési szabályzat tartalmazza.

Mint említettük jelenleg a sport funkcióval rendelkező parkok előfordulása jellemző a településen, ezek megőrzése mellett a **minőségi fejlesztés és funkcióbővítés** is javasolt, mely mind a használati mind az esztétikai értéket növeli. A kiépítetlen, javasoltan közkert besorolású területen javasolt a lakosság igényeihez igazodó találkozó- és pihenőhely kialakítása, a növényállomány gondos megválasztása, a település arculatához igazított berendezési tárgyakkal való felszerelése. A még csak részben funkcióval feltöltött parkok esetén és a hozzá csatlakozó újonnan kijelölt **Kb-Tur jelű turisztikai és rekreációs célú területeken** a település lakóinak és a turistáknak is vonzó tényező jelenthet egy harmonikusan kialakított, tájbaillő növényzettel parkosított terület.

A korlátozott használatú zöldfelületek, mint a **templomkert és a temető** funkcióhoz igazodó fejlesztése, vizuális-esztétikai és használati értékének növelése pihenőhelyek kialakításával és határoló növényzet ültetésével tovább gazdagítható.

A község **lakóterületein** jellemzőek a nagy zöldfelületi borítottságú telkek, melyek a település egésze szempontjából is értéket jelentenek. A lakóterületek esetén a **legkisebb zöldfelületi arány** megadásával elkerülhető a telkek túlzott burkolása és a zöldfelületek minimumra csökkentése, ezáltal a biológiailag aktív felületek aránya fenntartásra kerül. A lakóterületek előtti közterületek, utcák karbantartott növényzettel való kialakítása is fontos cél mind városökológiai, mind a kedvező közérzet szempontjából.

Telken belüli védőfásítások a gazdasági és mezőgazdasági üzemi területek esetén fontos. Javasoltan a telkek zöldfelületeit lehetőség szerint a telekhatárok mentén kell biztosítani, különösen a gazdasági, és különleges területek esetén. A sűrű növényzet környezetvédelmi szerepén felül takaró hatása révén esztétikai szempontból is kedvező. A település külterületén található állattartó telephelyek növényssávval történő izolációja a tájbaillesztést segíti. Az új gazdasági területbe sorolt ingatlanok esetében a HÉSZ-ben előírt módon „telken belüli kötelező fásítást” kell kialakítani a környezeti terheléstől védendő vízfolyással szomszédos telekhatáron.

Útmenti zöldsávok és utcai fasorok szempontjából a kiterjedt mezőgazdasági területek között fekvő településen intenzív fásítás indokolt, több a korábbiakban már kifejtett szempontból is. Azonban a közművesítési fejlesztésekkel összhangban, egy egységes koncepció alapján kialakított **fásítási program** a település arculatát is kedvezően befolyásolhatja a levegő- és környezetminőség javításán túl. A már **megvalósult növénytelepítések megőrzése, fejlesztése** kiemelt feladat. Újonnan telepített fasorok kialakításakor törekedni kell a homogenitásra és többször iskolázott sorfák alkalmazására. A fajok megválasztásánál fontos szempont, hogy extenzíven fenntartható, az élőhelyi adottságoknak megfelelő környezettűrő növényanyag kerüljön telepítésre.

Külterületi lineáris zöldfelületek, mezővédő erdősávok, vonalas zöldfelületi elemek tekintetében javasolt a külterületi mezőgazdasági táblákat tagoló, valamint a természetközeli élőhelyek összeköttetését biztosító **fásítások és mezővédő erdősávok** megtartása és fejlesztése, **ezt külön nem jelöli a szabályozási terv.**

A mezőgazdasági táblákat tagoló, valamint a természetközeli élőhelyek összeköttetését biztosító külterületi fásítások és mezővédő erdősávok aránya fejlesztendő. Támogatandó a főbb utak, mezőgazdasági utak mentén is cserjesávokból, fasorokból álló zöldsávok, mezővédő erdősávok kialakítása. Ezek kedvező hatásai közül a legfontosabb a környezeti terhelés, jelen esetben a poremisszió csökkentése, a szélerózióknak kitett területen. A szélesebb mérséklésével az erdősávok kedvezően befolyásolják a mikro- és mezoklimát, emellett egyenletesebb csapadékeloszlást is eredményeznek. A mezővédő erdősávok fás társulásai a kedvező klimatikus hatások mellett számos élőlénynek nyújtanak élőhelyet és menedéket, táplálékforrást. A mezővédő erdősáv javasoltan 4 sorból álló, min. 7 m széles, fa- és gyümölcsfafajokból telepítendő, mellette csatlakozó öko- vagy gyepsáv létrehozása javasolt.

4.2.2.2. Táj- természeti értékek, ökológiai rendszerek védelme, megőrzése és fejlesztése

A javaslatok az Alátámasztó Javaslat kötet „5.1. Tájrendezés, tájszerkezet javaslata” és a „5.2.” *Védett természeti és táji területek, térségi ökológiai rendszerek* című fejezetekben kerül részletes kifejtésre.

A település **természetvédelmi területei** a meghatározott államigazgatási szervek előzetes **adatszolgáltatása alapján** a Szabályozási Terven **feltüntetésre** kerültek, valamint a Helyi Építési Szabályzatban szövegesen is **rögzítettek**. A Natura 2000 területek és térségi ökológiai rendszerek védelme a településterv készítése során az általános használatok és építési övezetek, övezetek **természetvédelmi szempontú meghatározásával és szigorúbb szabályozási mutatók** megalkotásával lehetséges. A Natura2000 területeken és az ökológiai hálózat területein az érintett erdő, rét, legelő és szántóföldi területek használatának és beépítésének ökológiai szempontú korlátozása biztosíthatja a rendszer folyamatosságát és lehetőséget teremt a természeti területek, erdőterületek bővítésére, fejlesztésére is. A településen mind a fejlesztési tervi, mind a rendezési tervi szinten olyan kategóriák és övezetek kerültek meghatározásra, melyekre megalkotott **szigorú előírások biztosítják a természeti értékek védelmét**. Ezen előírások korlátozzák az elhelyezhető funkciók körét, az építés rendjét, valamint korlátozzák az építmények elhelyezésének lehetőségét az értékes növényállomány figyelembevételével. Ennek szellemében az itt fekvő erdők **védelmi rendeltetésűk**, ennek köszönhetően itt csak igen nagy telekméret esetén lehetséges, a kilátók kivételével csak épületnek nem minősülő erdészeti és vadgazdálkodási létesítmények elhelyezése.

A vízfolyások menti mezőgazdasági területek hasznosításakor **vegyszermentes növénytermesztés és ökológiai gazdálkodás** támogatandó. A vízfolyások menti meglévő természetes élőhelyek, társulások természeti értékének védelemét és megőrzését továbbra is biztosítani kell.

Tájrendezési szempontból a tervezés során cél a település **kedvező környezeti állapotának** fenntartása, megőrzése és a rekreációs területek fejlesztése, a természetvédelemnek alárendelt tájhasználat és ennek megfelelően övezeti rendszer kialakításával. Az egyes általános használatok nem kizárólag a művelési ágak alapján kerültek megkülönböztetésre, hanem a természeti táji értékek védelme, a jellemző illetve támogatandó területhasználat által, nagyobb összefüggő terület egységek vonatkozásában.

A javasolt erdőterületi kijelölések az Országos Erdőállomány Adattárnak való megfelelést célozzák. A javaslatban cél az **erdőterületek megőrzése** mellett, hogy a település a megyei területrendezési terv erdő övezetére **vonatkozó előírásoknak is megfeleljen**.

A javaslat szerint továbbra is cél a művelt, jó termőhelyi adottságú mezőgazdasági területek fenntartása, a táji- ökológiai szempontból értékes területek védelme és az OTÉK új nomenklatúrájához való igazodás. Az új **tájgazdálkodási mezőgazdasági terület** jellegében

megfelel a korábbi Má0 jelű mezőgazdasági terület övezetnek, azonban jóval nagyobb területeket fed le.

A tájgazdálkodási mezőgazdasági területek kijelölésének alapját a **táj- és természetvédelmi érdekek** jelentik, a művelési ágtól függetlenül. A különböző körülmények által kialakult **extenzív használatú gyepesedő** területeken, ökológiai hálózatban, illetve a vízfolyások mentén javasolt egy egységes, a gyepek fennmaradását ösztönző, Mt jelű tájgazdálkodási mezőgazdasági övezet kijelölése. **Tájgazdálkodási mezőgazdasági területek** összefüggő területegységeket lefedő kijelölésével a természetkímélő tájgazdálkodás, a biodiverzitás növelése, a **beépítetlenségének megőrzése**, valamint az ökoturisztikai használat megalapozása a cél.

4.2.2.3. Környezeti elemek állapotának védelme

Talaj, felszíni- és felszín alatti vizek védelme

Felszín alatti víz szempontjából a 27/2004. (XII. 25.) KvVM. rendelet és a 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet értelmében a település **érzékeny** kategóriába sorolt.

Marcaltó település vízellátásának vízbázisa a település területén üzemelő 2 db vízmű kút. Marcaltó belterületközeli vízműkútja 057/1 hrsz-ú telken, mígy lházi településrész közüzemű vízellátása szintén egy helyben létesített vízműkútról biztosított az lhász pusztá út mentén, 0251/2 hrsz-ú telken üzemelő kút és 50 m³-es hidroglóbusz biztosítja.

A vízmű kutak hidrogeológiai védőterületének lehatárolása központi belterület délkeleti részét, a másik kút lhász belterületének északi csücskét érinti.

A vízbázisok, távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást szolgáló vízlétesítmények védelme érdekében a jelenleg hatályos 123/1997 (VII. 18.) Korm. rendelet vonatkozó előírásait kell betartani.

Marcaltó ár-és belvízzel veszélyeztetett település, ahol a közigazgatási terület nagy része nagyvízi mederben fekszik, ezért nagy hangsúlyt kell fektetni a csapadékvíz-gazdálkodásra, ezzel megelőzve az elöntéseket, és megőrizve a vízkészleteket

A település területén haladó vízfolyások és árkok karbantartását biztosító területek a Szabályozási Terven rögzítettek. A vízelvezető rendszer, a befogadó élővizek túlterhelésének megakadályozása érdekében a **csapadékvizek helyi visszatartását** valamennyi építési tevékenységnél meg kell oldani.

A vízkészletek fokozottabb védelme érdekében a **szennyvízelvezetés, kezelés megoldása** kiemelt feladata a településnek. Az egyre inkább előtérbe kerülő felszín alatti vizek védelmének a követelményére, a vízkészletek védelme érdekében ma már a tisztított vizek talajba szikkasztását célszerű elkerülni, melyez a helyi építési szabályzatban szereplő előírások is biztosítanak.

A **közcatornás szennyvízelvezetés** település szintű kiépítettségének megoldása a település komolyabb feladataként jelentkezik, amely nem csak az igényesebb közmű infrastruktúra ellátása érdekében fontos, hanem egyben hozzájárul a település **környezeti állapotának javításához**, a felszín alatti és felszíni vizek **vízminőség védelméhez** is. A településen - különösen a település érzékeny vízminőség-védelmi érintettség miatt is - kiemelt cél a jelentős talaj- és

talajvíz szennyezést okozó egyedi, szakszerűtlen szennyvízkezelések megszüntetése, a szennyvíz elvezetésének, kezelésének minél korábbi, minél gazdaságosabban és a környezet minél kisebb veszélyeztetésével történő megoldása.

A **talajminőséget** rontó antropogén hatások közül elsősorban a mezőgazdasági, azon belül az **intenzív szántóföldi művelés** említendő meg, mely diffúz szennyezés formájában negatív hatásokat okozhat a talajminőségben. Az intenzíven művelt szántóterületeken a talajpusztulás ellen **talajvédő gazdálkodással, a dűlőutak menti fásítással**, valamint a kiterjedt szántó **növényzettel való tagolásával** lehet védekezni. Ennek érdekében a meglévő erdő-és cserjesávok védelmi jelleggel megtartandók és pótlandók,

A **mezőgazdasági állattartó telepek** esetében a nem megfelelő kialakítású, szigetelés nélküli almos- és hígtrágya tároló létesítmények, valamint a hígtrágya szántóföldi kihelyezése, illetve az előírt technológia be nem tartása lehet potenciális szennyező forrás.

Jelen terv készítése során nem kerül kijelölésre olyan új beépítésre szánt területfelhasználási egység, amely olyan új tevékenységnek ad teret, mely újonnan konfliktust okozna a talaj, felszíni- és felszín alatti vizek állapotára nézve.

A telepítendő tevékenységek vonatkozásában a felszín alatti vizek és a talaj védelme érdekében a vonatkozó, mindenkor hatályos **jogszabályok előírásait be kell tartani**. A talaj szennyeződésérzékenysége miatt a fejlesztési területek hasznosításakor, építkezések során és parkolók kiépítésekor fokozott figyelemmel kell gondoskodni arról, hogy a talaj, a földtani közeg és a felszín alatti vizek ne szennyeződjenek. Az állapotukat veszélyeztető tevékenységek csak **vízáró aljazaton** végezhetők. A mezőgazdasági területek esetében keletkező **talajminőséget** rontó antropogén hatások **talajvédő gazdálkodással, a dűlőutak menti fásítással** mérsékelhetők.

Levegőtisztaság védelem

A levegő védelméről szóló 306/2010. (XII. 23.) sz. kr. és a légszennyezettségi határértékekről, a levegőterheltségi szint határértékeiről és a helyhez kötött légszennyező pontforrások kibocsátási határértékéről szóló 4/2011. (I. 14.) sz. VM rendelet előírásait kell alkalmazni.

Közlekedési eredetű légszennyezés tekintetében a település **kedvező helyzetben van**, a **nagyobb forgalmú utak elkerülnek**, így közvetlenül csak az összekötő, kisebb forgalmú utak szennyezésének van kitéve, melyek nem okoznak konfliktust. A még kedvezőbb levegőminőség eléréséhez javasolt a **zöldfelületek megőrzése és fejlesztése, útmenti fasorok, cserjesávok telepítése**. Növénycsávok kialakításával a területek kondicionáló hatása és mikroklimatikus viszonyai tovább javíthatók.

Üzemi jellegű légszennyezés nem érinti a települést. Légszennyezést okozó, helyhez kötött működő, illetve új létesítménynél olyan technológiai és anyagkezelési eljárást kell alkalmazni, amelynek légszennyezőanyag kibocsátása nem haladja meg az illetékes levegőtisztaság-védelmi hatóság által meghatározott határértéket. Levegőtisztaság-védelmi szempontból a vonatkozó mindenkor hatályos jogszabályok előírásait kell alkalmazni.

Veszprém megye Környezetvédelmi Programja a települést nem említi az ipari szennyezőanyag terheléssel érintett települések között.

Jelen terv készítése során nem kerül kijelölésre olyan új beépítésre szánt területfelhasználási egység, mely kedvezőtlenül befolyásolná a belterületi lakókörnyezet levegőtisztaság állapotát.

Levegőminőség szempontjából lényeges a nem kívánt szaghatások elkerülése. Vidéki településeken gyakori az állattartásból származó levegőterhelés és ebből adódó konfliktus. A vizsgált településen jellemző a nagyobb mértékű állattartás, a telepek azonban minden esetben külterületen helyezkednek el. A Farkasdi és Ihászi major sertéstelepei, Zsigmondháza, Zsigaháza szarvasmarhatartó telepe a központi belterülettől távol, az Ihászi lakóterületektől is 500-1000m-re helyezkednek el. Az állattartó telepek többségének külterületi elhelyezkedése kedvező, a központi belterülettől dél, délkeleti irányban, Ihásztól keleti irányban fekszenek, a térség uralkodó széliránya pedig északi, északnyugati.

A kisebb lélekszámú településen a **fűtésből eredő légszennyezőanyag** kibocsátás összességében nem meghatározó mértékű, azonban az épületek jobb szigetelése, az elektromos fűtés, a korszerű gázfűtés, az ökokimkés berendezések használata, valamint megfelelő minőségű tüzelőanyag használata még tovább csökkentheti a káros anyag kibocsátást. Vegetációs időszakban növelheti a légszennyezettséget a kerti hulladék nyílttéri égetése.

Zaj- és rezgésterhelés

A térség általános zajterhelését a közúti közlekedésből származó zaj mértéke határozza meg. Az utóbbi években az ipari zajforrások jelentősége – országszerte és Veszprém megyében is – sokat csökkent, leginkább a közúti közlekedés lépett elő domináns zajforrássá. A települési környezeti zajvédelem követelményeit a *zaj és rezgés elleni védelem egye szabályairól* szóló 284/2007. (X.29.) Korm. rendelet és a *zaj- és rezgésterhelési határértékek megállapításáról* szóló 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendelet (továbbiakban: ZHR) előírásai határozzák meg.

Közúti közlekedésből származó zaj szempontjából a megye közútjai jelentős forgalmat bonyolítanak le, a település azonban **kedvező helyzetben van**. A településen a 8416-os és a 8408-as számú összekötő mellékutak haladnak keresztül. Ezeken a mellékutakon haladó átmenő forgalom okozta zajterhelés is kisebb mértékű, konfliktust nem okoz. A község nyugati szegletén halad a vasútvonal. A kötött pályás közlekedésből eredő zajterhelés ennek köszönhetően a belterületi lakóterületeket, védendő területhasználatokat nem érinti. **Közlekedési zajforrás létesítése esetén** a meglévő védendő területen, illetve meglévő utak esetén új védendő terület kijelölésekor a 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM – a környezeti zaj- és rezgésterhelési határértékek megállapításáról szóló együttes rendelet 3. melléklet határértékeit kell figyelembe venni.

		Határérték (L _{TH}) az L _{AM,k0} megítélési szintre (dB)					
		Kiszolgáló úttól; lakóúttól származó zajra		országos közúthálózatba tartozó mellékutaktól, a település tulajdonában lévő gyűjtő utaktól és külterületi közutaktól, a vasúti mellékvonaltól és pályaudvarától, a repülőtértől, a nem nyilvános fel- és leszállóhelyektől származó zajra		országos közúthálózatba tartozó gyorsforgalmi utaktól és főutaktól, a települési önk. tulajdonában lévő belterületi gyorsforgalmi utaktól, első- és másodrendű főutaktól, az autóbusz pályaudvartól, a vasúti fővonaltól és a pályaudvarától, a repülőtértől, és a nem nyilvános fel- és leszállóhelytől származó zajra	
		nappal	éjjel	nappal	éjjel	nappal	éjjel
		6-22 óra	6-22 óra	6-22 óra	6-22 óra	6-22 óra	6-22 óra
1.	Üdülőtérület, különleges területek közül az egészségügyi terület	50	40	55	45	60	50
2.	Lakóterület (kisvárosias-, kertvárosias-, falusias-, telepszerű beépítésű) Különleges területek közül az oktatási létesítmények területei, a temető, zöldterület	55	45	60	50	65	55
3.	Lakóterület (nagyvárosias beépítésű, a vegyes terület	60	50	65	55	65	55
4.	Gazdasági terület	65	55	65	55	65	55

Üzemi eredetű zajterhelés tekintetében megállapítható, hogy a településen jelentősebb ipari zajterhelést okozó üzem **nem helyezkedik el**. Ennek következtében a lakóterületeket érintő konfliktust okozó zajterhelés nem keletkezik.

Jelen terv készítése során nem kerül kijelölésre olyan új gazdasági, kereskedelmi-szolgáltató vagy különleges területfelhasználási egység, mely jelentős üzemi jellegű zajterhelést okozna.

Zajt, illetve rezgést kibocsátó új üzemi és szabadidős létesítményt, berendezést, technológiát egyéb helyhez kötött külső zajforrást, csak olyan módon lehet létesíteni, üzembe helyezni, hogy az a 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM –együttes rendeletben megállapított zaj és rezgésterhelési határértékeket ne haladja meg. A jelenleg hatályos ZHR 1. melléklete szerint az **üzemi eredetű** zajtól védendő területekre az alábbi táblázatban rögzített határértékeknek kell megfelelni.

Sor- szám	A	B	C
	zajtól védendő terület	Határérték (LTH) az LAM megítélési szintre (dB) nappal 06-22 óra	Határérték (LTH) az LAM megítélési szintre (dB) éjjel 22-06 óra
1.	Üdülőtérület, különleges területek közül az egészségügyi terület	45	35
2.	Lakóterület (kisvárosias, kertvárosias, falusias, telepszerű beépítésű), különleges területek közül az oktatási létesítmények területe, a temetők, a zöldterület	50	40
3.	Lakóterület (nagyvárosias beépítésű), a vegyes terület	55	45
4.	Gazdasági terület	60	50

Üzemi jellegű zajkibocsátások tekintetében a tervezett fejlesztések során, megfelelő technológiák alkalmazásával, a hatályos jogszabályokban meghatározott zaj és rezgésterhelési határértékek betartásával, üzemi eredetű zaj nem jelenthet konfliktusforrást.

A településen a **jövőbeni építkezések** okozta időszakos zajterhelés esetében a ZHR 2. melléklete szerint az alábbi táblázatban rögzített határérték érvényesek.

Sor-szám	Határérték (LTH) az LAM' megítélési szintre* (dB)						
	Zajtól védendő terület	ha az építési munka időtartama					
		1 hónap vagy kevesebb		1 hónap felett 1 évig		1 évnél több	
		nappal 06-22 óra	éjjel 22-06 óra	nappal 06-22 óra	éjjel 22-06 óra	nappal 06-22 óra	éjjel 22-06 óra
1.	Üdülőtérület, különleges területek közül az egészségügyi terület	60	45	55	40	50	35
2.	Lakóterület (kisvárosias, kertvárosias, falusias, teletszerű beépítésű), különleges területek közül az oktatási létesítmények területei, a temetők, a zöldterület	65	50	60	45	55	40
3.	Lakóterület (nagyvárosias beépítésű), a vegyes terület	70	55	65	50	60	45
4.	Gazdasági terület	70	55	70	55	65	50

Hulladékkezelés

A hulladékgazdálkodás szempontjából figyelembe kell venni a vonatkozó mindenkor hatályos jogszabályokat (jelenleg a hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvényt), betartva annak a hulladékkezeléssel és hulladékhasznosítással kapcsolatos előírásait. A veszélyes hulladékok kezelése során a veszélyes hulladékkal kapcsolatos egyes tevékenységek részletes szabályairól szóló 225/2015. (VIII. 7.) Korm. rendelet előírásait kell betartani.

Jelen terv készítése során nem kerül kijelölésre olyan új beépítésre szánt területfelhasználási egység, mely számottevően növelné a településen keletkező kommunális hulladék mennyiségét. A Zsigmondházi állattartó telep bővítése sem jár új hulladékforrás megjelenésével.

A várható építkezések során keletkező hulladékok környezetvédelmi szempontból is megfelelő gyűjtéséről és elszállításáról gondoskodni kell. A szükségessé váló feltöltések, tereprendezések kizárólag hulladéknak nem minősülő anyagok felhasználásával történhetnek.

4.3. Tervi elemek és hatásaik részletes értékelése

4.3.1. Tervi elemek részletes értékelése a táji-természeti értékek, a biológiai sokféleség, az állat- és növényvilág és a környezeti elemek tekintetében várható környezeti hatásokra és a közvetett módon hatást kiváltó tényezőkre vonatkozóan

A településen az új településtervek készítése során a felülvizsgált rendezési tervhez képest tervezett módosítások és változások, a meglévő területhasználatokhoz viszonyított kijelölések környezetvédelmi szempontból többségében, alapvetően **pozitív, illetve semleges jellegűek**.

A minőségi fejlesztések, helyi sajátosságokat kiemelő általános használatok, valamint az egyéb, főleg meglévő állapotnak történő megfeleltetések nyomán az övezeti rendszerben bekövetkező változtatások, pontosítások néhány kivételtől eltekintve, melyek többek között az alábbiakban kifejtésre kerülnek, **nem járnak környezeti terheléssel és igénybevétellel**.

A továbbiakban a rendezési tervben megjelenő főbb módosítások, javaslatok kerülnek tárgyalásra a természeti-, táji értékekre, a biológiai sokféleségre, az állat- és növényvilágra, a környezeti elemekre gyakorolt hatások vonatkozásában. Az egyes módosítások, változtatási szándékok részletes kifejtése az Alátámasztó Javaslat kötet „2. Településrendezési javaslat” c. fejezetben található.

1. LAKÓTERÜLETEK KIJELÖLÉSE, ÁTSTRUKTÚRÁLÁSA

Ihászon az IB4 fejlesztési területen, a korábbi major terület racionalizálása során mezőgazdasági üzemi terület visszatorlaszása (Kmü>Lf))

A hatályos településrendezési eszközök a korábbi major területének 529/27 hrsz-ú ingatlanát többnyire Gipe és Kmü övezetbe sorolta. A környezethez való igazodás érdekében a 025 ha nagyságú telekrészt falusias lakóterületbe javasolt átsorolni. A lakóterületek közvetlen szomszédságában nem is kedvező a gazdasági rendeltetéseknek teret adó szabályozás fenntartása. A mezőgazdasági üzemi funkció visszavétele a környezeti állapot szempontjából **pozitív, a módosítás összességében semleges hatású**. A módosítás természeti erőforrás igénybevételével és **környezetterhelés fokozódásával nem jár**.

Ihászon kisvárosias lakóterület kijelölése meglévő beépítési struktúra alapján

Az Lk övezet újonnan került kijelölésre Ihászon, az érintett házak a régi munkásházak „sorházas beépítésű” épületeinek telkei. Általában egy telken 4-5 épület áll zárt sorúan összeépítve. a valós telekhasználatnak való megfeleltetés érdekében javasolt az ingatlan **kisvárosias lakóterületbe** sorolása. Újonnan beépítésre szánt, a környezeti elemekre **negatív hatást gyakorló terület nem kerül kijelölésre**. A módosítások a meglévő állapotnak történő megfeleltetések, így ezek a változások a **környezeti állapot szempontjából semlegesek**. A módosítás természeti erőforrás igénybevételével és **környezetterhelés fokozódásával nem jár**.

Az átsorolások **semleges** hatásúak, változást nem eredményeznek.

2. TELEPÜLÉSKÖZPONTI VEGYES TERÜLET KIJELÖLÉSE

Faluközpont, intézmény épületek átsorolásra a központi és lhászi belterületen a meglévő állapot alapján ($L_f > V_t$)

A faluközpont, az intézmény épületek kerülnek átsorolásra, a központi és lhászi belterületen a meglévő állapot alapján. A központi funkciók koncentráltsága, kisebb településközpont kialakítása, a templom, községháza, az iskolaépület megfelelő általános használatának biztosítása teszi indokolttá a falusias lakóterületből településközpont vegyes területbe való átsorolásokat. A településközponti vegyes területek koncentrációja a településszerkezet továbbfejlesztésének érdekében történik, a ***meglévő állapotnak történő megfeleltetés a környezeti elemek szempontjából semleges hatású változás a településre nézve***. A lakóterületi besorolású területen az intézmények és környeztük átsorolása nem jár újonnan természeti erőforrás igénybevételével, és fokozódó környezetterheléssel sem kell számolni.

Lhász a volt majorban ipari terület átsorolása ($G_{ipe} > V_t$)

Lhász nyugati szélén a volt majorban ipari terület átsorolásával a terület és az épületek munkásszállóként való hasznosíthatóságát tervezi az önkormányzat. A telek a hatályos terveken Gipe jelű ipari terület besorolásban szerepel, melyet javasolt **településközponti vegyes területbe** átsorolni.

A V_t övezet intenzívebb beépítést tesz lehetővé, ugyanakkor a belterületi, eddig is beépítésre szánt ingatlanon megjelenő tervezett szálláshely kialakítása nem gyakorol negatív hatást a környezeti elemekre, termőföld igénybevételét nem okozza, környezetterhelést nem idéz elő.

Az átsorolás **semleges** hatású, változást nem eredményez.

3. GAZDASÁGI TERÜLET KIJELÖLÉSE, VALÓS ÁLLAPOTNAK VALÓ MEGFELELTETÉSE

Új beépítésre szánt gazdasági terület kijelölése valós használatának történő megfeleltetése nyomán ($Má > G_{ipe}$) ($Ev > G_{ipe}$)

Új beépítésre szánt gazdasági terület kijelölése, meglévő gazdasági tevékenység valós használatának történő megfeleltetése nyomán javasolt lhász az IB4 fejlesztési területen (529/27 hrsz, 0302/6 hrsz). az új beépítésre szánt terület nagysága 0,54 és 0,84 ha. A korábbi major terület racionalizálása során Gipe jelű ipari gazdasági terület valós használatnak történő bővítése a használaton kívüli beépítésre szánt területek visszavételével párhuzamosan történik. Ennek során a meglévő és bővítendő töltőállomás területe kismértékben falusias lakóterületbe sorolt telekrészt is érint. A valós állapotnak történő megfeleltetése érdekében a működő telephely által igénybevett, a hatályos szabályozási terv szerint Má1 jelű – általános mezőgazdasági terület övezetébe sorolt terület a beépítésre szánt területhez csatlakozik. Az ingatlan patakmenti szélét jelenleg fás szárú növényállomány borítja. ez utóbbi kötelező fásítás területéként lehatárolásra került, így a patakmenti területek védelme biztosított az átsorolás után is.

A terület **fejlesztése természeti erőforrás igénybevételével nem jár** tekintve, hogy részben belterületi, részben külterületi a földhivatali nyilvántartás szerinti kivett major területekről van szó. Mivel az egyéb ipari gazdasági terület a környezetre jelentős kedvezőtlen hatást nem gyakorló gazdasági rendeltetésű ipari, településüzemeltetési, továbbá kereskedelmi, szolgáltató és raktár-rendeltetésű építmények elhelyezésére szolgál, **jelentős környezeti terheléssel nem kell számolni**. A gazdasági területbe sorolt ingatlanok esetében a HÉSZ-ben előírt módon „telken belüli kötelező fásítást” kell kialakítani a környezeti terheléstől védendő vízfolyással szomszédos telekhatáron. Az új beépítésre szánt területek kijelölésével párhuzamosan zöldterületek, erdő és mezőgazdasági területek kerülnek kijelölésre korábbi beépítésre szánt területek visszasorolásával a jogszabályi kötelezettségeknek megfelelően, így a települési biológiai aktivitási érték is szintentartásra kerül. A módosítás **természeti értéket, védett területet, ökológiai hálózati elemet nem érint**.

Az átsorolás **semleges** hatású, változást nem eredményez.

Korábbi kijelölt kihasználatlan lakófunkció területén gazdasági kereskedelmi tevékenység lehetőségének megteremtésével a B4 fejlesztési területen

A területen vállalkozók letelepedését várja az önkormányzat. A lakóterületet keletről övezően a belterületen korábban jelentős kihasználatlan lakóterületi bővítési terület volt kijelölve. Ennek jelentős része visszavételre került, ugyanakkor egy keskenyebb sáv Gksz és Gipe-2 jelű jelű gazdasági terület övezetébe kerül átsorolásra.

Környezeti elemek, rendszerek	Terhelések, közvetlen és közvetett hatások	Változások a környezetállapot szempontjából +/-o
Levegő	A fejlesztések után várhatóan megnövekedik a teher- és személygépjármű forgalom, ezzel együtt növekszik a környezeti közegeket érő terhelés is az adott fejlesztési területen, azonban a gazdasági tevékenység előírás szerint jelentős környezeti terheléssel nem járhat majd.	-
Termőföld, talaj, felszíni és felszín alatti vizek	A terület beépítésre szánt területi átsorolása nem jár természeti erőforrás igénybevételével. A módosítások a talaj és a víz viszonyokra befolyással vannak, más jellegű terhelés éri a környezeti elemeket. A konkrét fejlesztési célok ismerete nélkül is bizonyos, hogy a mostanihoz képest nagyobb burkolt felület kerül majd kialakításra, amely a talaj vízháztartását kedvezőtlenül befolyásolja. A funkció, és a megnövekedett teher- és személygépkocsi forgalom is enyhe mértékben negatívan befolyásolja a talajt és a talajvizet.	-
Hulladék	A jelenlegi állapothoz képest a tervezett módosítás során mind a gazdasági létesítmények kialakítása, mind a működés során megnövekedett hulladék mennyiséggel kell számolni.	-
Zaj- és rezgésterhelés	A fejlesztés (kiepítés, működés) zaj- és rezgésterhelés növekedést jelent.	-
Táji, természeti értékek, ökológiai rendszerek, élővilág, biológiai sokféleség és	A tervezett gazdasági terület nem áll természeti védelem alatt, ökológiai rendszereket nem érint, a beépítésre szánt területekhez csatlakozóan helyezkedik el a belterületen. A tervezett fejlesztés a természeti és ökológiai értékeket nem veszélyezteti. A tervezett fejlesztés a biológiai sokféleség és a klimatikus viszonyokra enyhe negatív hatással rendelkezik.	-

klimatikus viszonyok		
Épített környezet, kulturális örökség, tájképi-, településképi értékek, településszerkezet	A gazdasági funkciót jelenleg be nem épített, mezőgazdasági művelésű területre tervezik, amely a település- és tájképben egyaránt negatív változást okoz. A tervezett gazdasági terület nem tartozik tájképvédelmi terület övezetébe sem. A településképi megjelenés a gazdasági funkció kialakításának függvénye.	-

Az átsorolás **negatív** hatású, a táblázatba foglaltak szerinti változást eredményez.

4. KÜLÖNLEGES BEÉPÍTÉSRE SZÁNT TERÜLETEK MÓDOSÍTÁSA

B3 fejlesztési területen különleges terület kijelölése a rekreációs turisztikai lehetőségek bővítésére (Lf > K-Tu)

A településközponti zöldterület mellett beépítetlen belterületi lakóterület különleges területbe történő átsorolása tervezett a rekreációs turisztikai lehetőségek bővítésére. A turisztikai fejlesztés, táborok, és biciklis pihenő kialakításának lehetősége, a korábbi lakóterületi besoroláshoz képest jelentősen megnövekedő környezetterhelésnek nem ad lehetőséget. A módosítás nem jár természeti erőforrás igénybevételével, a terület a földhivatali nyilvántartás szerint kivett terület. Az általános használat módosítással és a szabályozási előírásokkal biztosítható a terület kedvező zöldfelületi, természeti és településképi értékének megóvása. A környezeti állapot szempontjából a módosítás semleges.

Az átsorolás **semleges** hatású, változást nem eredményez.

Új beépítésre szánt mezőgazdasági üzemi terület kijelölése, a meglévő állattartó telep bővítésére (Má > Kmü)

Az IB1 jelű fejlesztési területen a Zsigmondházi szarvasmarhatelep bővítése vált szükségessé külterületen, a 0234/4-5, 7, 10-11 hrsz.-ú ingatlanok érintettségével, melyeket javasolt beépítésre szánt mezőgazdasági üzemi területbe sorolni, a telep egységes kezelése érdekében. Az új beépítésre szánt területek kijelölésével párhuzamosan zöldterületek, erdő és mezőgazdasági területek kerülnek kijelölésre korábbi beépítésre szánt területek visszasorolásával a jogszabályi kötelezettségeknek megfelelően, így a települési biológiai aktivitási érték is szintentartásra kerül.

MARCALTÓ

KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS

Környezeti elemek, rendszerek	Terhelések, közvetlen és közvetett hatások	Változások a környezetállapot szempontjából +/-/0
Levegő	A mezőgazdasági üzemi terület bővítésével a jelenlegi tevékenység kerül fenntartásra. A tevékenység folytatása továbbra is diffúz légszennyezést, bűzhatást eredményezhet, az újonnan kijelölt területeken a jelenlegihez képest nagyobb terhelés nem várható. A légszennyezéssel kapcsolatos előírások, és a vonatkozó jogszabályok betartása a légszennyezésre előírt.	0
Talaj, felszíni és felszín alatti vizek	A módosítás a telep fejlesztési lehetőségeinek megteremtését szolgálja, ugyanakkor az átsorolt területen végzett állattartási tevékenység a meglévő területhez hasonlóan befolyással lehet a talaj, felszíni és felszín alatti vizek állapotára. Az újonnan kijelölt területek részben a tényleges állapot lekövetését is jelentik, a meglévő funkcióhoz közvetlenül csatlakoznak így a jelenlegihez képest jelentősen nagyobb igénybevételével nem járnak, azonban nagyobb területet érintenek. Természeti erőforrás igénybevételével járnak.	-
Hulladék	A jelenlegi állapothoz képest megnövekedett hulladék megjelenése a továbbiakban sem várható.	0
Zaj- és rezgés-terhelés	Az átsorolások a jelenlegi állapothoz képest nem generálnak nagyobb forgalmat, így nem járnak megnövekedett zajterheléssel.	0
Természeti környezet, élővilág, táj, épített környezet	A területfelhasználás és övezeti átsorolás a már meglévő állattartó tevékenység okán táji- tájképi, épített környezeti szempontból nem okoz lényeges változást. A módosítás természeti értéket, védett területet, ökológiai hálózati elemet nem érint.	0

Az átsorolás többségében **semleges**, kismértékben **negatív** hatású, a táblázatba foglaltak szerinti változást eredményez.

5. ZÖLDTERÜLETEK KIJEJÖLÉSE (Zkp, Zkk)

A településközpontban a parkosított terület zöldterületi átsorolása (KöU> Zkk)

Az IB4 jelű fejlesztési területen (529/27 hrsz) a korábbi beépítésre szánt terület visszavételével közparki terület kijelölése (Kmü> Zkp), (Gipe, Lf> Zkp)

A zöldterületek kijelölése a zöldfelületek fennmaradását és védelmét segítik elő. Marcaltón jelentős mértékű zöldfelületi fejlesztés javasolt. A jövőben színvonalasan kialakított kiterjedt közpark turisztikai célpontként is szolgálhat a térségben, megteremtve egy sokszínű szabadterei rekreációs lehetőséget, mely a helyi lakosság számára is a közösségi élet fontos színtere is lesz. A fejlesztések és övezeti kijelölések ezért **pozitív irányú változást** idéz elő mind az egyes **környezeti elemek, mind az élővilág, mind a táj- és épített környezet szempontjából.**

A módosítások **pozitív** változást eredményeznek.

6. ERDŐTERÜLETEKET ÉRINTŐ MÓDOSÍTÁSOK

Országos Erdőállomány Adattárnak, térségi erdők övezetének történő megfeleltetés

- Északon a Rába mentén húzódó korábban vízgazdálkodási területként jelölt kiterjedt erdők védelmi erdőterületbe való átsorolása (V2>Ev)

Valós állapotnak történő megfeleltetések, új erdőterület kijelölése

- az alacsony erdősültségű településen a kisebb erdősült foltokat, fásított területeket is javasolt erdő területfelhasználásba sorolni, ilyenek többek között az anyaggödrök területei is (Má1>Ev)
- Az IB2 jelű fejlesztési területen beépítésre szánt terület visszavételével a kijelölt, beépítetlen belterületi lakóterületen (503/3 egyes részein), a lakótelkek mögött a patak felé véderdő javasolt (Lf>Ev)

Rekreációs célú erdőterületek kijelölése

- Ihász déli részén a meglévő erdőterület átsorolása 0331 hrsz-ú ingatlanon (Ev >Er)

Az javasolt erdőterületi kijelölések elsősorban az erdő térség részeként jelölt kataszteri erdőket érinti. Ezek az ingatlan nyilvántartásban nagyjából erdő művelési ágban jelölt valós erdők, a hatályos településrendezési eszközökben mezőgazdasági terület övezetként, vagy vízgazdálkodási terület övezetként szabályozottak.

A módosítások jellemzően tényleges erdőállománnyal fedett, részben erdő művelési ágú, kataszteri területeket érintenek, így a javaslatok egyben a valós állapotnak történő megfeleltetések is, mely az erdőgazdálkodási térség tekintetében is **pozitív változást** eredményeznek.

A rekreációs erdők a település kiterjedt erdeihez képest kis területet foglalnak el a település egyetlen turisztikailag fejleszthető pontján. A beépítés mértéke minimalizálásra került, ezáltal a területek erdőterületi jellege fennmarad. A tervezett rekreációs erdőbe való funkciók nem veszélyeztetik a környezeti elemeket, továbbá település táji és természeti értékei, ökológiai hálózati rendszere folytonosságának fennmaradását.

A módosítások a településre nézve, **nem járnak természeti erőforrás igénybevételével, illetve környezetterhelő hatással.** Az erdőterületek kijelölése mind az egyes **környezeti elemek, mind az élővilág, mind a táj- és épített környezet szempontjából kedvező irányú változást** jelentenek.

A módosítások **pozitív** változást eredményeznek.

7. MEZŐGAZDASÁGI TERÜLETEKET ÉRINTŐ MÓDOSÍTÁSOK

A település közigazgatási területének jelentős részét mezőgazdasági területek fedik le, ezen belül a szántó művelési ágú területek dominanciája meghatározó, bár gyepek aránya sem elhanyagolható.

A tervezés során alapvető cél volt a művelt, **jó termőhelyi adottságú mezőgazdasági területek fenntartása, a táji- ökológiai szempontból értékes területek védelme**. Külterületen a településrendezés eszközeivel a hagyományos tájhasználatnak a megőrzése a cél.

A fenti elvek figyelembevételével az egyes meghatározó területhasználatoknak megfelelően általános és tájgazdálkodási területek kerülnek átsorolásra a mezőgazdasági területeken belül.

Korábbi beépítésre szánt területi kijelölés visszavétele

- B4 fejlesztési terület mellett, a lakóterületet keletről övezően a korábban jelentős mértékű lakóterület került kijelölésre, melynek visszavétele nyomán valós területhasználatnak való megfeleltetés javasolt (Lf>Mt),
- A B5 fejlesztési területen korábbi Gipe jelű gazdasági terület visszasorolása mezőgazdasági területbe (Gks>Mt),

A visszavétel pozitív hatású mind a környezeti elemek, mind a táj-és természetvédelmi indokok alapján, továbbá az intenzív használatok, beépítések megjelenésének lehetőségét szűkíti.

A módosítások **pozitív** változást eredményeznek.

Korábbi kijelölt erdőterületek visszavétele a valós állapotnak, mezőgazdasági tájhasználatnak történő megfeleltetés során.

- a déli településrészen, lhász belterületének déli szélétől nyugatra és délkeletre fekvő földrészleteken, jelentős erdőterületeket jelölt ki. Az erdők nem kerültek eltelepítésre, a szántók művelés alatt állnak (Eg>Má1).
- A belterülettől délnyugatra az extenzív gyepterületeken védelmi rendeltetésű erdők voltak kijelölve. (Ev>Mt) Az átsorolás azonban itt sem érint valós erdőállományokat, kataszteri erdőket, vagy erdő művelési ágú földrészleteket.

A korábbi SZT nagyrészt követte a megyei térségi szerkezeti terv által ábrázolt erdőket, így a település déli részének szántói gazdasági erdőkként szabályozottak.

A korábbi településrendezési eszközök így a déli településrészen, lhász belterületének déli szélétől nyugatra és délkeletre fekvő földrészleteken, jelentős erdőterületeket jelölt ki. Az erdők nem kerültek eltelepítésre, a szántók művelés alatt állnak, Ezek az ingatlanok így jelen javaslat értelmében valós használatuknak megfelelően kerülnek besorolásra általános mezőgazdasági területekként. Az erdők településszerkezeti szintű törlése nem érinti a valós erdőállományokat, kataszteri erdőket, azok az érintett területsávban továbbra is erdő övezetben maradnak. A tervezett kijelölések visszavétele a valós állapotnak történő megfeleltetések, a környezeti közegek állapotában nem jelent változást, természeti erőforrások igénybevétele nem jár, a valós biológiai aktivitási értéket és a klimatikus viszonyokat nem befolyásolja negatívan.

Az átsorolások **semleges** hatásúak, változást nem eredményeznek.

Tájökológiai fejlesztést támogató módosítások – tájgazdálkodási mezőgazdasági területbe átsorolt mezőgazdasági és vízgazdálkodási területek:

- Északon a Rába mentén húzódó korábban vízgazdálkodási területként jelölt mezőgazdasági területek tájgazdálkodási mezőgazdasági területekként való jelölése (V2>Mt)
- Zsigmondháza környezetében fekvő rétek legelői (Má1>Mt)
- A belterülettől délnyugatra az extenzív gyepterületeken vízfolyások által határolt szántók (Má1>Mt)

A mezőgazdasági területeken belüli átstrukturálások **megfelelnek** a magasabb rendű jogszabályoknak, a földhivatali adatszolgáltatásnak és a valós állapotnak, emellett a település külterületének NATura2000 területtel és ökológiai hálózattal való érintettsége is figyelembevételre került. Ennek köszönhetően a mezőgazdasági területek módosításával javasolt a természetkímélő tájgazdálkodás, a biodiverzitás növelése, valamint az ökoturisztikai használat megalapozása, a természetközeli gyepterületek visszaállítása, a mezőgazdasági területek jellemző beépíttelenségének megőrzése. A tájgazdálkodási mezőgazdasági területek aránya növekszik a hatályos tervhez képest, amelyek általános használatú mezőgazdasági területek átsorolásával jönnek létre (Má1>Mt).

Összességében a mezőgazdasági területeket érintő javaslatok a talajra, a felszíni és felszín alatti vizek állapotára, az élővilágra, a természeti környezetre és az ökológiai hálózati elemekre is **kedvező hatásúak**, továbbá a változások természeti erőforrások igénybevétele **nem járnak**, környezetterhelést **nem idéznek elő**.

A módosítások **pozitív** változást eredményeznek.

8. KÜLÖNLEGES BEÉPÍTÉSRE NEM SZÁNT TERÜLETEK KIJELELÉSE

Belterületen a sportpálya melletti területek turisztikai övezetbe sorolása (Z>Kb-Tu)

A módosítás célja, hogy a már említett **K-Tu jelű** övezettel együttműködve a területegység a településen egy turisztikai célú fejlesztésnek adjon lehetőséget, ahol a beépítésre szánt részekben szállás, tábor felépítésére is legyen megfelelő terület. A beépítésre nem szánt területek ezt kiegészítő rekreációs funkcióknak adhat otthont, mint a biciklis pihenőhely, továbbá kisebb beépítési lehetőséggel.

Környezeti elemek, rendszerek	Terhelések, közvetlen és közvetett hatások	Változások a környezetállapot szempontjából +/-0
Levegő	A tényleges fejlesztés várhatóan kismértékű forgalomnövekedést okoz, ezáltal a levegő terhelése is növekszik.	-
Termőföld, talaj, felszíni és felszín alatti vizek	A tervezett rekreációs célú fejlesztés a terület zöldfelületi rendezését is magukban foglalják, így a talaj, a felszíni és felszín alatti vizek szempontjából pozitív változást jelenthet. A módosítás termőföld igénybevétele nem jár.	0
Hulladék	A jelenlegi állapothoz képest többlet hulladék megjelenése várható az újonnan kijelölt különleges területen. A fejlesztések a későbbiekben fognak megvalósulni, ennek megfelelően a megnövekedett látogatóforgalom nagyobb mennyiségű hulladék megjelenését fogja jelenteni.	-
Zaj- és rezgés-terhelés	Az átsorolás, módosítás a jelenlegi állapothoz képest minimális mértékű többlet forgalmat generál. A terület használati jellegéből fakadóan nem jár jelentősen megnövekedett, konfliktust okozó zajterheléssel.	0

MARCALTÓ

KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS

Természeti környezet, élővilág, táj, épített környezet	Az átsorolással a területek zöldfelületi jellege megmarad, a területek minőségi fejlesztése, rendezése a településképben pozitív változást hoz, így összességében pozitív változásnak tekintendő a módosítás. A módosítás védett természeti területet, ökológiai hálózati elemet nem érint.	+
--	---	---

Az átsorolás többségében **semleges**, kismértékben **negatív** hatású, a táblázatba foglaltak szerinti változást eredményez.

Rába mellett (012/13-15 hrsz), vízgazdálkodási területbe sorolt, szántóként és rétként nyilvántartott területen csónakház, sója, evezős-sport terület kialakítása (Vg>Kb-Sp2),

Környezeti elemek, rendszerek	Terhelések, közvetlen és közvetett hatások	Változások a környezetállapot szempontjából +/-/0
Levegő	A tervezett beépítésre nem szánt területfelhasználásba történő kijelölés a területen levegőminőség romlást nem jelent. A terület megközelítésének módját szabályozni, korlátozni szükséges, így a közlekedési eredetű légszennyezés sem növekedhet.	0
Termőföld, talaj, felszíni és felszín alatti vizek	A tervezett beépítésre nem szánt rekreációs célú fejlesztések a területek jelentős zöldfelületi fedettségét is magukban foglalják, így a talaj, a felszíni és felszín alatti vizek szempontjából kevésbé jelent negatív változást. A terület használatából fakadóan azonban terhelést jelentenek a talajra, valamint a felszíni és felszín alatti vizekre. A módosítás termőföld igénybevételével jár, a termőföld mennyiségét minimálisan csökkenti, azonban Marcaltó kiterjedt mezőgazdasági területeihez képest nem csökken jelentős mértékben a termőterületek aránya, nem romlik a mezőgazdasági termelőtevékenység lehetősége.	-
Hulladék	A jelenlegi állapothoz képest többlet hulladék megjelenése várható az újonnan kijelölt különleges területen. A fejlesztések a későbbiekben fognak megvalósulni, ennek megfelelően a megnövekedett látogatóforgalom nagyobb mennyiségű hulladék megjelenését fogja jelenteni.	-
Zaj- és rezgés-terhelés	Az átsorolás nem generálhat jelentős többlet gépjárműforgalmat, a terület megközelítését korlátozni szükséges. A terület használati jellegéből fakadóan nem járnak jelentősen megnövekedett, konfliktust okozó zajterheléssel.	0
Természeti környezet, élővilág, táj, épített környezet	A tervezett módosítás a Rába mentén helyezkedik el, mely része a Natura2000 területnek és ökológiai hálózat pufferterületének. Érinti a tájképvédelmi övezet is. Beépítésre szánt terület kijelölése nem történik. A telkek kis kiterjedésűek, az átsorolt terület 1 ha alatti (0,97 ha). Ennek köszönhetően a kijelölés nem jelent az ökológiai hálózat folytonosságára veszélyt, nem okozza a hálózat természetes és természetközeli élőhelyeinek és azok kapcsolatainak károsítását. A szántóterületen és kis részben gyepon természetvédelmi szempontból kiemelkedően értékes, védett növényállomány nem feltételezhető.	-

Az átsorolás összességében kismértékű negatív hatással bír.

MARCALTÓ

KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS

Marcal mellett, strandolási lehetőség megteremtése 059/1,059/13, 059/14 hrsz (Má1>Kb-Sp).

Környezeti elemek, rendszerek	Terhelések, közvetlen és közvetett hatások	Változások a környezetállapot szempontjából +/-0
Levegő	A tervezett beépítésre nem szánt területfelhasználásba történő kijelölés a területen levegőminőség romlást nem jelent. A tényleges fejlesztés várhatóan kismértékű forgalomnövekedést okoz időszakosan, de ez mérhető levegőterhelése növekedést nem okoz.	0
Termőföld, talaj, felszíni és felszín alatti vizek	A tervezett beépítésre nem szánt rekreációs célú fejlesztések a területek jelentős zöldfelületi fedettségét is magukban foglalják, így a talaj, a felszíni és felszín alatti vizek szempontjából kevésbé jelent negatív változást. A terület használatából fakadóan azonban terhelést jelentenek a talajra, valamint a felszíni és felszín alatti vizekre. A módosítás termőföld igénybevételével jár, a termőföld mennyiségét minimálisan csökkenti, azonban Marcaltó kiterjedt mezőgazdasági területeihez képest nem csökken jelentős mértékben a termőterületek aránya, nem romlik a mezőgazdasági termelőtevékenység lehetősége.	-
Hulladék	A jelenlegi állapothoz képest többlet hulladék megjelenése várható az újonnan kijelölt különleges területen. A fejlesztések a későbbiekben fognak megvalósulni, ennek megfelelően a megnövekedett látogatóforgalom nagyobb mennyiségű hulladék megjelenését fogja jelenteni.	-
Zaj- és rezgés-terhelés	Az átsorolás nem generálhat jelentős többlet gépjárműforgalmat, a terület megközelítését korlátozni szükséges. A terület használati jellegéből fakadóan nem járnak jelentősen megnövekedett, konfliktust okozó zajterheléssel.	0
Természeti környezet, élővilág, táj, épített környezet	A tervezett módosítás a Marcal mentén helyezkedik el. Beépítésre szánt terület kijelölése nem történik. A telkek kis kiterjedésűek, az átsorolt terület 0,25 ha, ezáltal minimális mértékű beavatkozást jelent a tájban. A terület nem érintett Natura2000 területtel és ökológiai hálózati elemmel, egyéb természeti védettséggel. Ennek köszönhetően a kijelölés nem jelent az ökológiai hálózat folytonosságára veszélyt, nem okozza a hálózat természetes és természetközeli élőhelyeinek és azok kapcsolatainak károsítását. A szántóterületen és kis részben gyepen természetvédelmi szempontból kiemelkedően értékes, védett növényállomány nem feltételezhető.	0

Az átsorolás többségében **semleges**, kismértékben **negatív** hatású, a táblázatba foglaltak szerinti változást eredményez.

4.3.2. Tervi elemek részletes értékelése a lakosság, az emberi egészség, az anyagi javak, illetve a kulturális örökség tekintetében várható hatásokra és közvetett módon hatást kiváltó tényezőkre

4.3.2.1. A település társadalmára, lakosságára, gazdaságára gyakorolt várható hatások

Lakó és vegyes területekkel kapcsolatos módosítási javaslatok

A javasolt módosítások kidolgozása során elsődleges szempontként került figyelembevételre a népesség stabil megtartása, a minőségi ellátások és szolgáltatások bővítése, a turisztikai fejlesztések lehetővé tétele. Emellett szintén jelentős szempont volt a meglévő állapotokhoz, jellemző karakterekhez való illeszkedés. Ezen alaptényezőket szem előtt tartva javasoltan néhány kisebb módosítás, átstrukturálás érinti a lakó- és vegyes területeket a kialakult állapothoz igazodva. A valós használatnak megfelelő besorolás elősegítheti a helyi értékek jelen állapotban történő megőrzését. A javasolt módosítások **összességében pozitív és semleges társadalmi hatásokkal járnak.**

Gazdasági területekkel, különleges mezőgazdasági üzemi területekkel kapcsolatos módosítási javaslatok

A gazdasági és mezőgazdasági üzemi területekkel kapcsolatos módosítási javaslatok megalkotásakor általános célkitűzésként rögzíthető **a helyi gazdasági környezet javítása, a támogató vállalkozói környezet kialakítása és fenntartása**, amely mind a meglévő gazdasági szervezetek fejlődése, mind pedig az új vállalkozások letelepedésének ösztönzése érdekében elengedhetetlen.

A településen már működő vállalkozások bővítésének elősegítése mellett kiemelkedően fontos az új gazdasági szervezetek letelepedéséhez szükséges területek kijelölése

A gazdasági területekkel kapcsolatos módosítási javaslatok megalkotásakor figyelembevételre kerültek a termőhelyi adottságok, a gazdasági területek kevésbé értékes szántóterületeket vesznek igénybe. A természeti, táji és környezeti szempontok figyelembevételével meghatározásra került, hogy csak a környezetre jelentős kedvezőtlen hatást nem gyakorló gazdasági tevékenységi célú, továbbá kereskedelmi, szolgáltató és raktár-rendeltetésű építmények elhelyezésére szolgálhatnak az adott területek, tehát a gazdaság területek használatának meghatározása a letelepedő vállalkozások szűrését is eredményezi. A mezőgazdasági üzemi terület a meglévő hagyományos állattartó telep bővítését, fejlesztését alapozza meg.

A módosítási javaslatok megteremtik a jó alapot a gazdasági területek fejlődéséhez a községben, amellyel mindenképpen növekszik a munkahelyek száma, erősödik Gerjen gazdasága, úgy hogy az érintett lakosság nyugalma, háborítatlansága, az itt élők megfelelő életminősége nem sérül.

Különleges és zöldterületekkel kapcsolatos módosítási javaslatok

A különleges és zöldterületek kapcsán az elsődleges célkitűzés az volt, hogy a községbeliek és a településre látogatók számára bővíteni kell a lehetőségek körét a szabadidő kulturált körülmények közötti eltöltésére, biztosítani szükséges a megfelelő minőségű rekreációs és sportolási feltételeket, amely mindamellett, hogy növelik a lakosság elégedettségét, életminőségét és ezzel a község népességmegtartó erejét, hozzájárul a turizmus szerepének növeléséhez, a település gazdaságának stabilitásához is. A fejlesztési területek esetében a javasolt módosítások egyrészt a már kialakult funkciókhoz való igazodást szolgálják. A zöldfelületi rendszer fejlesztése pozitív hatással van a lakosság közérzetére, a község arculatára és a település környezetminőségére is.

4.3.2.2. Az épített környezetre és kulturális örökségre gyakorolt várható hatások

A tervezett módosítások a helyi védelem alatt álló értéket nem érint.

A műemléki védettséget is élvező Nepomuki Szt. János templom esetében a tervezett övezetmódosítást az ingatlan jellege, használata, a meglévő állapothoz való illeszkedés igénye indokolja.

Az érintett műemléki, illetve helyi védelem alatt álló épületek a tervezett módosítás által nem sérülnek. A valós használatnak megfelelő besorolás **elősegítheti** a műemléki és helyi védett értékek jelen állapotban történő **megőrzését**.

A tervezett módosítás nem gyakorol negatív hatást a műemléki és helyi építészeti örökségre.

5. A településterv és a tervi elemek részletes értékeléséből levont következtetések

A településen az általános érvényű normák szerint jelentős környezeti hatással bíró módosítások nem tervezettek, kizárólag helyi érvényű, a település kedvező környezeti állapotaihoz képest jelentkező hatások voltak megemlíthetők.

A tervmódosítások áttekintését követően valószínűsíthetően a **változások többségébe pozitív, illetve semleges hatású** a környezeti állapot szempontjából, a gazdasági területekkel, különleges mezőgazdasági üzemi terület bővítésével kapcsolatos módosítási javaslatok és a különleges beépítésre nem szánt sportterületek kivételével, melyek kismértékben negatív hatásokat is eredményezhetnek, **jelentős hatás azonban nem említhető**. Az értékes természeti környezet védelmét és fennmaradását szolgáló, helyi sajátosságokat kiemelő általános használatok és övezetek javasolt rendszere, valamint az egyéb, főleg meglévő állapotnak történő megfeleltetések, turisztikai célú fejlesztések javaslatai nyomán bekövetkező változtatások, pontosítások során jellemzően **nem azonosíthatók olyan környezeti jellemzők, környezeti rendszerek, amelyekre jelentős mértékben negatív hatással lennének a tervi elemek**.

Az új beépítésre szánt terület kijelölését eredményező módosítások jellemzően meglévő állapothoz történő igazodás, vagy meglévő területhasználathoz kapcsolódó bővítés, fejlesztés, mely nem okozza zöldfelületek megszűnését és új jelentős beépítések megjelenését. Ezek a beépítésre szánt területi kijelöléssel érintett területek nem állnak természeti védelem alatt, ökológiai rendszereket nem érintenek, és nem veszélyeztetnek.

Egyetlen 1 ha alatti beépítésre nem szánt Kb-Sp terület kijelölése érint Natura 2000 és ökológiai hálózat pufferterületet a Rába partján. Ez azonban kis területi kiterjedésű, és nem jelenti jelentős beépítések megjelenését, azonban a használat során kismértékű területi zavarás létrejötte előrejelezhető.

6. A megvalósulás során várható jelentős kedvezőtlen környezeti hatások megelőzésére, csökkentésére irányuló településtervi intézkedések

A terv környezetvédelmi javaslatok a negatív hatásokat csökkenteni hivatott, jelentős negatív hatás azonban jelen tervezés során nem várható. Környezetvédelmi szempontú javaslatokban megfogalmazottak, továbbá a vonatkozó hatályos jogszabályokban és előírásokban foglaltak betartásával a levegőminőség-védelem, a zaj és rezgésvédelem, hulladékkezelés kérdésköre, továbbá a talaj-, a felszín alatti és felszíni vizek védelme is megvalósul.

Talaj, felszíni- és felszín alatti vizek védelme

A környezetvédelmi szempontú javaslatokban megfogalmazottak, továbbá a vonatkozó hatályos **jogszabályokban és előírásokban foglaltak betartásával** megvalósul a talaj-, a felszíni és felszín alatti vizek védelme. A közúti közlekedésből, mezőgazdasági tevékenységből eredő szennyezések a **meglévő erdő- és cserjesávok védelmével, fásítások fejlesztésével** csökkenthetők. A termőföld és talaj humuszos rétegének védelme az előírások betartásával biztosított. A magasabb rendű jogszabályokban meghatározott felszín alatti víz állapotának érzékenysége szempontjából **érzékeny** területi kategória és arra meghatározott előírások betartása biztosítja a felszín alatti vizek védelmét. **Veszélyes anyagokat** tartalmazó szennyvizekre és a talaj állapotát veszélyeztető tevékenységekre vonatkozó felsőbbrendű jogszabályok előírásainak betartásával kizárható a víz és a talaj határérték feletti károsodása.

Levegőtisztaság védelem

A település levegőminőség szempontjából **kedvező helyzetben van**, a jelentős forgalmat bonyolító utak elkerülnek. Az ennél is kedvezőbb levegőminőség eléréséhez azonban javasolt a **zöldfelületek fejlesztése és az erdőterületek megőrzése**, mellyel a terület **kondicionáló hatása és mikroklimatikus viszonyai** tovább javíthatók. A lakossági **fűtési eredetű légszennyezés csökkentéséhez** hozzájárul az épületek jobb szigetelése, az elektromos fűtés, a korszerű gázfűtés, az ökotimber berendezések használata, valamint megfelelő minőségű tüzelőanyag használata, melyekhez segítséget adhatnak a pályázatok és önkormányzati támogatások.

Diffúz levegőterhelést jelent a mezőgazdasági tevékenységekből eredő porszennyezés. A levegő növekvő terhelésének ellensúlyozása érdekében javasolt minél nagyobb kiterjedésű és biológiailag aktív zöldfelületek kialakítása. A mezővédő fásítások bizonyítottan pozitív hatással bírnak az erózió által érintett területeken, ezen felül további kedvező hatásai, hogy a növényásv védett és kitett oldalán egyaránt csökken a szélsébsesség, mely termésfokozó és mikroklima javító hatást eredményez, valamint egyenletesebbé válik a csapadékeloszlás, a talaj szerkezete és vízháztartása

Zaj- és rezgésterhelés

A település zajvédelmi szempontból **előnyös** elhelyezkedésű, az átmenő forgalom okozta zajterhelés nem meghatározó mértékű, továbbá ipari zajterhelést okozó üzem sem helyezkedik el a térségben. A zajvédelmi **jogszabályokban és előírásokban foglaltak betartásával** a védendő területek zajterhelése megelőzhető. A környezetbe zajt vagy rezgést kibocsátó létesítményeket

úgy kell tervezni és megvalósítani, hogy a védendő területen, épületben és helyiségben a zaj- és rezgésterhelés feleljen meg a zaj- és rezgésterhelési követelményeknek.

Hulladékkezelés

A hulladékgazdálkodás szempontjából figyelembe kell venni a vonatkozó **mindenkor hatályos jogszabályokat betartva** annak a hulladékkezeléssel és hulladékhasznosítással kapcsolatos előírásait. A várható építkezések során keletkező hulladékok környezetvédelmi szempontból is megfelelő gyűjtéséről és elszállításáról gondoskodni kell. A **szelektív hulladékgyűjtés** további támogatása, valamint **közösségi szemétszedési akciók** szervezése pozitív hatást eredményez, illetve segít a környezettudatos szemléletformálásban.

7. Monitoringjavaslat-értékelés a fellépő környezeti hatásokra

A monitorozás azt a célt szolgálja, hogy kimutassa a környezeti elemek és rendszereik állapotában bekövetkező időbeni változásokat, melyeket a jelen tervjavaslatok hatásai idézhetnek elő. Az állapotváltozások kimutatásához és a környezeti hatások számszerű meghatározásához specifikus adatok szükségesek. A konkrét fejlesztési igények, elképzelések, műszaki tartalmak, volumenek és tervek hiányában a várható környezeti hatások megítélése nehézségekbe ütközik.

A települési önkormányzattal közösen kialakított program szerint a településrendezési eszközök módosítása során a beépítésre szánt területek átstrukturálása, valós állapotnak történő megfeleltetése, kisebb részben a fejlesztési igények kielégítése történt. A külterületeken a táji adottságokhoz, természeti értékekhez, meglévő állapotokhoz való igazodás történt meghatározóan.

A környezeti értékelés alapján a tervezett módosítások többségükben **pozitív, illetve semleges hatásúak** a környezeti elemek és az élővilág szempontjából, meghatározó mértékű, **konfliktust okozó negatív hatás nem várható**. A környezetvédelmi szempontú javaslatokban megfogalmazottak, továbbá a vonatkozó hatályos jogszabályokban és előírásokban foglaltak betartásával megvalósul a környezeti elemek védelme.

8. Közérthető összefoglaló

Marcaltó Község Önkormányzat Képviselő-testülete döntött a település Településtervének elkészítéséről. A településfejlesztési és rendezési eszközök készítésének célja továbbá a község településfejlesztési és rendezési feladatainak, a jelenleg hatályos jogszabályi követelményeknek megfelelően történő ellátása, a fejlesztési szándékok foganatosítása.

A településfejlesztési és településrendezési terv készítésekor elsődleges szempont volt a helyi sajátosságok, értékek és problémák figyelembevételével az adottságokhoz igazodó, értékőrző fejlesztések lehetőségének a megteremtése, amely a népességmegtartó erő növelését is szolgálja. Ezen elsődleges célkitűzés elérése érdekében a fejlesztési terv a szolgáltatások rendszerét, a helyi gazdaság fejlesztését, a településkarakter és a jellegzetes táji, természeti adottságok védelmét, illetve a kapcsolódó turisztikai fejlesztéseket, a fenntartható hagyományos, természetkímélő tájhasználat ösztönzését tűzte ki.

A rendezési terv, összhangban a fejlesztési tervvel, megteremti a lehetőséget és területeket biztosít a fenti fejlesztési célok megvalósulásához, legyen szó a gazdaság és mezőgazdaság fejlesztéséről, a turisztikai, rekreációs és sportlehetőségek bővítéséről, a lakónépesség helyben tartásáról, a helyi adottságokra, értékekre alapozott turizmusfejlesztésről, a zöldfelületek fejlesztéséről vagy nem utolsósorban a táji, természeti értékek megőrzéséről.

A fejlesztési terv során feltárt módosítási szándékok, általános használatban javasolt változások és a rendezési tervben eszközölt övezeti változások környezeti hatásaik alapján kerültek csoportosításra.

Lakó- és vegyesterületek

Lakóterületeket néhány kisebb módosítás, átstrukturálás érinti a kialakult állapothoz igazodva, beleértve néhány telek kisvárosias lakóterületbe sorolását. A **módosítások összességében semleges hatásúak** a kialakult állapotnak való megfelelés miatt.

Vt jelű **településközponti vegyes területek** kijelölése a településközpont és az intézmény épületek átsorolását jelenti elsősorban a központi és lhászi belterületen a meglévő állapot alapján. Emellett az lhászi volt majorban ipari terület átsorolásával a terület és az épületek munkásszállóként való hasznosíthatósága érdekében történik Vt területi kijelölés.

A módosítások a **környezeti állapot szempontjából semlegesek** és **környezetterhelés fokozódásával nem járnak**.

Gazdasági terület és különleges beépítésre szánt üzemi terület bővítése új beépítésre szánt terület kijelölésével

Ihász az IB4 fejlesztési területen a korábbi major terület racionalizálása során Gip jelű ipari gazdasági terület valós használatnak történő bővítése, használaton kívüli beépítésre szánt területek visszavételével párhuzamosan, Emellett az IB1 jelű fejlesztési területen a Zsigmondházi szarvasmarhatelep bővítése vált szükségessé külterületen, a 0234/4-5, 7, 10-11

hrsz.-ú ingatlanok érintettségével, melyeket javasolt beépítésre szánt mezőgazdasági üzemi területbe sorolni.

Ezen átsorolások új beépítésre szánt terület kijelölését eredményezik. A gazdasági területet érintő módosítás valós állapothoz való igazodás, mely nem okozza zöldfelületek megszűnését és új beépítések megjelenését, a kialakult állapotot rögzíti. A módosítás kialakult állapothoz való igazodás révén negatív hatást nem gyakorol a környezetre.

A telep bővítése is helyhez kötött a meglévő üzemelő szarvasmarha telep melletti terület igénybevételével. A jelenlegi tevékenység kerül fenntartásra, az újonnan kijelölt területeken a jelenlegihez képest nagyobb terhelés nem várható. A meglévő funkcióhoz közvetlenül csatlakozik így a jelenlegihez képest jelentősen nagyobb igénybevétellel nem járnak, azonban nagyobb területet érintenek. A területfelhasználás és övezeti átsorolás a már meglévő állattartó tevékenység okán táji- tájképi, épített környezeti szempontból nem okoz lényeges változást. A módosítás természeti értéket, védett területet, ökológiai hálózati elemet nem érint.

A belterületi lakóterületet keletről övezően korábbi kijelölt kihasználatlan lakófunkció helyett gazdasági kereskedelmi tevékenység lehetőségének megteremtése összességében negatív hatású, a korábbi lakóterülethez képest.

Zöldterületek kijelölése

A településközpontban a parkosított terület zöldterületi átsorolása és az IB4 jelű fejlesztési területen a korábbi beépítésre szánt terület visszavételével közparki terület kijelölése a zöldfelületek fennmaradását és védelmét segítik elő. Marcaltón jelentős mértékű zöldfelületi fejlesztés javasolt. A fejlesztések és övezeti kijelölések **pozitív irányú változást** idéznek elő mind az egyes **környezeti elemek, mind az élővilág, mind a táj- és épített környezet szempontjából**.

Erdőterületek

A felülvizsgálat során az **erdőterületek** összevetésre kerültek a földhivatali nyilvántartás, a tényleges erdősültség, a megyei területrendezési terv erdő területfelhasználása és térségi övezetei, valamint az Országos Erdőállomány Adattárban lehatárolt kataszteri erdőterületekkel. Az átsorolások jellemzően vízgazdálkodásiként jelölt és mezőgazdasági területek érintettségével történtek.

Az erdőterületi kijelölésre irányuló módosítás az erdőgazdálkodási térség tekintetében is **pozitív változást** eredményez, a módosítások nyomán biztosítottá válik az **egyezés a megyei erdő térség** és az szabályozás szerint erdő övezetbe sorolt területek között. Az erdőterületek kijelölése mind az egyes **környezeti elemek, mind az élővilág, mind a táj- és épített környezet szempontjából kedvező irányú változást** jelentenek.

Mezőgazdasági területek

Alapvető cél a művelt, jó termőhelyi adottságú **mezőgazdasági területek** fenntartása, a táji- ökológiai szempontból értékes területek védelme és a TÉKA új nomenklatúrájához való igazodás.

Ennek nyomán a javaslatban rendezési szinten két övezet jelenik meg, az általános mezőgazdasági (Má1), és a tájgazdálkodási mezőgazdasági (Mt) területek övezetei. A tájgazdálkodási mezőgazdasági terület jellegében megfelel a korábbi Má0 övezeteknek, csak a jogszabályi követelményekhez igazodva változik a megnevezése. A tájgazdálkodási mezőgazdasági területek kiterjedése a valós állapothoz igazítva kibővítésre kerül.

Összességében a fenti mezőgazdasági területeket érintő javaslatok a talajra, a felszíni és felszín alatti vizek állapotára, az élővilágra, a természeti környezetre és az ökológiai hálózati elemekre is **kedvező hatásúak**.

A mezőgazdasági tájhasználatnak történő megfeleltetés során a korábbi kijelölt erdőterületek is felülvizsgálatra kerültek, és a valós állapot alapján visszavételre kerültek. A korábbi településrendezési eszközök ugyanis a déli településrészen, lhász belterületének déli szélétől nyugatra és délkeletre fekvő szántóföldi művelés alatt álló földrészeket jelentős erdőterületeket jelölt ki. Ezek az ingatlanok jelen javaslat értelmében valós használatuknak megfelelően kerülnek besorolásra általános mezőgazdasági területekként. Az erdők településszerkezeti szintű törlése nem érinti a valós erdőállományokat, kataszteri erdőket. A módosítás a környezeti közegek állapotában nem jelent változást, természeti erőforrás igénybevételeivel nem jár, a valós biológiai aktivitási értéket és a klimatikus viszonyokat nem befolyásolja negatívan.

Különleges beépítésre nem szánt területek

Különleges beépítésre nem szánt területi módosítások az alábbiakat foglalja magában:

Belterületen a sportpálya melletti területek turisztikai övezetbe sorolása (Z>Kb-Tu)

Rába mellet (012/1-6 hrsz), vízgazdálkodási területbe sorolt, szántóként és rétként nyilvántartott területen csónakház, sója, evezős-sport terület kialakítása (V2>Kb-Sp),

Marcaltó mellett, strandolási lehetőség megteremtése 059/1,059/13, 059/14 hrsz (Má1>Kb-Sp).

A módosítások egyrészt külterületi mezőgazdasági terület érintettségével, a illetve korábbi zöldterület egy részének átsorolásával jön létre, így intenzívebb használat feltételezhető. Mely hat a környezeti elemekre is.

A Rába mentén elhelyezkedő tervezett Kb-Sp terület része a Natura2000 területnek és ökológiai hálózat puffterületének. Érinti a tájképvédelmi övezet is, azonban beépítésre szánt terület kijelölése nem történik. Az átsorolt terület 1 ha alatti, ennek köszönhetően a kijelölés nem jelent az ökológiai hálózat folytonosságára veszélyt, **nem okozza a hálózat természetes és természetközeli élőhelyeinek és azok kapcsolatainak károsítását**. A szántóterületen és kis részben gyepen **természetvédelmi szempontból kiemelkedően értékes, védett növényállomány nem feltételezhető**.

Az átsorolások többségében **semleges**, kismértékben **negatív** hatásúak.

A **környezeti értékelés célja**, hogy a terv megvalósulása során várható környezeti következményeket feltárja, hogy a környezeti szempontból kedvezőtlen változtatások már a

tervezés során felismerhetőek és kiküszöbölhetőek legyenek, és a környezeti elemek és rendszerek, az emberek egészségi állapota és életminősége érdekében szükséges intézkedések a tervbe beépüljenek.

Marcaltón az új településtervek készítése során a felülvizsgált rendezési tervhez képest tervezett módosítások és változások, a meglévő területhasználatokhoz viszonyított kijelölések környezetvédelmi szempontból többségében, alapvetően **pozitív, illetve semleges jellegűek**.

A minőségi fejlesztések, helyi sajátosságokat kiemelő általános használatok, turisztikai célú fejlesztések, valamint az egyéb, főleg meglévő állapotnak történő megfeleltetések nyomán az övezeti rendszerben bekövetkező változtatások, pontosítások **nem járnak környezeti terheléssel és igénybevétellel**. Ez alól kivételt a gazdasági területekkel, különleges mezőgazdasági üzemi terület bővítésével és a különleges beépítésre nem szánt sportterületek kijelölésével kapcsolatos módosítási javaslatok jelentik, melyek kismértékben negatív hatásokat is eredményezhetnek, **jelentős hatás azonban nem említhető**.

Országos viszonyokhoz hasonlítva, illetve általánosságban véve jelentős hatással nem kell számolni a települést érintő tervmódosítások következményeként, azonban az adott, kedvező környezeti és természeti állapothoz viszonyítva kell értékelnünk a módosításokkal érintett területeket és azok hatásait.

A környezeti értékelésbe beépítésre kerültek a teljes településtervre vonatkozó **környezetvédelmi szakági javaslatok** (4.2.2.3. fejezet), amelyek a környezeti elemek jellemzőinek vizsgálatán alapulva a környezeti elemek állapotának védelmét, javítását célzó ajánlásokat tartalmaznak.

A teljes településre vonatkozó javaslatok mellett a **környezeti szempontból esetlegesen negatív hatást gyakorló tervi elemek** esetén bemutatásra kerültek azok **csökkentésére irányuló intézkedések**.

Összeségében megállapítható, hogy a tervben szereplő módosítások vagy semlegesek, vagy kifejezetten kedvezően hatnak a környezetre, az élővilágra. A negatív hatással rendelkező tervmódosítások esetében a településrendezés, szabályozás keretében eszközölhető intézkedések beépítésre kerültek.